

PROJEKTAVIMO STADIJA	PROJEKTINIAI PASIŪLYMAI
OBJEKTAS	AUTOMOBILIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELIŲ T. KOSCIUŠKOS G. 13, VILNIUJE STATYBOS IR KAPITALINIO REMONTO PROJEKTAS. NESUDĖTINGASIS STATINYS.
STATYBOS RŪŠIS	NAUJA STATYBA
ADRESAS	T. KOSCIUŠKOS G. 13, VILNIUS
PROJEKTO DALIS	BENDROJI (BD) SKLYPO PLANAS (SP)
LAIDA	0
STATYTOJAS	TVIRTINU VILNIAUS BALIO DVARIONO DEŠIMTMETĖ MUZIKOS MOKYKLA DIREKTORĖ IRENA KARSOKIENĖ

UAB "ONLINE MEDIA"	Direktorius	Justinas Lapinskas	Atestato Nr.
	Projekto vadovas	Jurgita Žiaugaitė-Lapinskienė	A1611
	Architektas	Jurgita Žiaugaitė-Lapinskienė	A1611

Vilnius 2023

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

PRITARIU
Vyriausiasis miesto architektas

2022 m. _____ d.

PROJEKTINIŲ PASIŪLYMŲ RENGIMO UŽDUOTIS

2023 m.
Vilnius

1. Statinio projekto pavadinimas: Automobilių stovėjimo aikštelių T. Kosciuškos g. 13, Vilniuje, statybos ir kapitalinio remonto projektas
2. Nustatomi žemės sklypo naudojimo reglamentai

2.1.	užstatymo tipas	Esamas
2.2.	užstatymo tankis	Esamas
2.3.	užstatymo intensyvumas	Esamas
2.4.	aukštis (m) nuo statinių statybos zonos esamo žemės paviršiaus	Esamas
2.5.	maksimali absoliutinė altitudė (m)	Esamas
2.6.	aukštų skaičius (nuo–iki)	Esamas
2.7.	priklausomų želdynų plotas	Vadovautis Priklausomųjų želdynų plotų normų apskaičiavimo tvarkos aprašu“ (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. gegužės 27 d. įsakymo Nr. D1-151 redakcija).
2.8.	automobilių stovėjimo vietų skaičius	Privalomas automobilių stovėjimo vietas projektuoti vadovaujantis STR2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ ir Vilniaus miesto savivaldybės tarybos patvirtintais sprendimais: 2017-12-20 sprendimu Nr. 1-1312 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos suskirstymo į zonas pagal nustatytus automobilių stovėjimo vietų skaičiaus koeficientus schemas, kompensavimo už papildomai įrengtas automobilių stovėjimo vietas tvarkos aprašo ir sutarties formos tvirtinimo“ bei 2021-07-14 sprendimu Nr. 1-1083 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos suskirstymo į zonas pagal nustatytus automobilių stovėjimo vietų skaičiaus koeficientus schemas tvirtinimo“. Vadovaujantis 2018-12-19 Vilniaus miesto tarybos sprendimu Nr. 1-1859 patvirtintu „Vilniaus miesto savivaldybės darnaus judumo planu“ ir skatinant judėjimą mieste alternatyviomis priemonėmis, rekomenduojama didinti dviračių stovėjimo vietų skaičių. aikštelėse numatyti prieigas dviračių įkrovimui.
2.9.	esamų medžių įvertinimas, taksacija	Aiškinamajame rašte apibūdinti situaciją apie sklype esamus medžius. Atlikti visų medžių, augančių kapitalinio remonto darbų teritorijoje (jei kietos dangos priartėja arčiau kaip 5 m atstumu iki

		<p>medžių) įskaitant statybos darbų organizavimui reikalingą plotą, inventorizaciją. Želdiniai vertinami remiantis Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklėmis (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 8 d. įsakymas Nr. D1-5 „Dėl Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“). Informaciją, kurie želdiniai yra saugotini rasite 2008 m. kovo 12 d. LR Vyriausybės nutarime Nr. 206. Grafinę ir tekstinę informaciją pateikti vadovaujantis pateiktu grafiniu/informaciniu medžių žymėjimo ir inventorizacijos lentelės pavyzdžiu.</p> <p>Numatant medžių (išskyrus invazinius augalus) kirtimą, taikomas adekvatus kompensavimas naujais želdiniais – kertamo medžio diametras kompensuojamas tokia pat sodinamų medžių diametru suma, papildomai numatoma galimybė kompensuoti krūmų masyvais, kur 1 cm medžio kamieno diametro yra tolygus 2 kv. m krūmų masyvo plotui (jei sodinami 40-60 cm sodinukai, 2-4 vnt./kv. m tankiu, priklausomai nuo augalo rūšies).</p>
--	--	--

1. Kiti reikalavimai

3.1.	architektūrinės išraiškos priemonės: medžiagiškumas, spalva, tūrio formos, proporcijos, mastelis	Vadovautis LR Statybos įstatymo 5 straipsnio bei LR Architektūros įstatymo 11 straipsnio reikalavimais. Saugoti, neužgožti, neardyti ir architektūrinėmis priemonėmis pabrėžti susiformavusį kraštovaizdį – reljefą, želdynus ir želdinius.
3.2.	reikalavimai sklypo sutvarkymui ir apželdinimui	<p>Parengti žemės sklypo sutvarkymo ir apželdinimo sprendinius. Kietas dangas projektuoti atsižvelgiant į esamų medžių šaknų apsaugos zonas, numatyti statybos technologiją, kuri nepažeistų esamų medžių šaknų statybos metu. Apibūdinti ar numatomi darbai neįtakos sklype augančių medžių.</p> <p>Projektuojant antžeminę automobilių aikštelę taikyti humaniškus sprendimus. Projektuoti su medžiais ir/ar krūmais, užtikrinant tam reikalingus dangų ir technologinius sprendimus, numatyti pralaidžių dangų, vengti ištisinių nepralaidžių dangų plotų.</p> <p>Vadovaujantis Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano (TPDR registracija Nr. T00086338) sprendiniais, didžiausias nelaidžių dangų kiekis sklype – 50 procentų.</p>
3.3.	konteksto sąlygojami reikalavimai	<p>Užtikrinti reikalavimus, keliamus žmonėms su negalia pagal STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“. Nepažeisti trečiųjų asmenų teisėtų interesų. Statytojas turi įgyvendinti statytojo teisę vadovaujantis LR Statybos įstatymo 3 straipsnio reikalavimais.</p> <p>Numatomi statybos darbai turi atitikti nurodomą statybos rūšį pagal STR „Statinio statybos rūšys“ reikalavimus.</p>
	reikalavimai susisiekimo ir inžinerinių tinklų plėtrai	Pagal susisiekimo ir inžinerinius tinklus eksploatuojančių institucijų sąlygas.
3.4.	kiti teritorijų planavimo dokumentuose nustatyti reikalavimai (bendruosiuose, specialiuosiuose planuose)	Projektiniai pasiūlymai turi atitikti Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano (TPDR reg. Nr. T00086338) sprendinius ir jo tekstinių reglamentų 04,09,18,22,32,33 reikalavimus. Vadovautis Vilniaus miesto dviračių takų specialiojo plano (TPDR reg. Nr. T00072197) sprendiniais ir Susisiekimo pėsčiomis projektų Vilniaus miesto savivaldybėje rengimo ir įgyvendinimo rekomendacijomis (patv. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos

		direktoriaus 2018-12-17 įsak. Nr. 30-3844/18(2.1.1E-TD2).
3.5.	su projekto įgyvendinimu susijusi būtina viešosios infrastruktūros plėtra	Turi būti vertinama esamos ir perspektyvinės pėsčiųjų takų sistemos plėtra ir jos poreikis.
3.6.	projektinių pasiūlymų vaizdinės informacijos parengimas	<p>Projektinių pasiūlymų sudėtis pagal STR1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ 13 priedo reikalavimus (pastato vizualizacija ir fasadų brėžiniai neprivalomi, jei nekeičiama pastato išvaizda – tokiu atveju pateikiamos pastato fotofiksacijos, jose išryškinant patalpos(-ų) vietą. Vietoje žemės sklypo plano gali būti pateikiama sklypo schema, parengta ant www.vilnius.lt svetainėje pasiekiamo žemėlapio su reikšmingais inžineriniais objektais ir sklypų ribomis.</p> <p>Vadovautis 2019 m. gruodžio 16 d. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. 30-3178/19 patvirtintu „Projektinių pasiūlymų ir techninio projekto įtraukimo į GIS duomenų bazę ir geoportalą „Vilnius 3D planas“ tvarkos aprašu“.</p> <p>Patvirtinta projektinių pasiūlymų rengimo užduotis turi būti teikiama kaip projektinių pasiūlymų bylos sudėtinė dalis.</p> <p>Projektiniai pasiūlymai viešunami STR1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ VIII skyriuje nustatyta tvarka.</p>

Julijonas Bučelis, el. p. julijonas.bucelis@vilnius.lt, tel. 8 521 12684

Kristina Kiseliauskienė, el. paštas kristina.kiseliauskienė@vilnius.lt, mob.tel. 867187949

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnis: Asmuo turi teisę apskusti viešojo administravimo subjekto priimtą administracinį sprendimą arba veiksma (neveikimą), taip pat viešojo administravimo subjekto vilkinimą atlikti jo kompetencijai priskirtus veiksmus šio įstatymo nustatyta tvarka tam pačiam viešojo administravimo subjektui arba aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui, arba kitų įstatymų, reglamentuojančių ginčų, kylančių iš administracinių teisinių santykių, nagrinėjimą, nustatyta tvarka išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijai, arba administraciniam teismui.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Vilniaus miesto savivaldybė 188710061, Konstitucijos pr. 3, LT-09601, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL PRITARIMO PROJEKTINIŲ PASIŪLYMŲ RENGIMO UŽDUOČIAI T. KOSCIUŠKOS G. 13, VILNIUJE
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-04-07 Nr. A659-154/23(2.15.2.59E-MPA)
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Mindaugas Pakalnis, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos vyriausiasis architektas, Administracijos direktorius
Sertifikatas išduotas	MINDAUGAS PAKALNIS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-04-07 17:09:42 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-04-07 17:09:55 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2020-11-03 20:19:13 – 2025-11-02 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Vilniaus miesto savivaldybės administracija, į.k. 188710061 LT", sertifikatas galioja nuo 2021-12-20 09:38:49 iki 2024-12-19 09:38:49
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema „Avilys“, versija 3.5.72
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2023-04-07 18:43:15)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2023-04-07 18:43:15 Dokumentų valdymo sistema „Avilys“

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. BENDROJI DALIS

Dokumentai, kuriais remiantis rengiamas projektas:

1. Vilniaus m. savivaldybės išduota projektinių pasiūlymų rengimo užduotimi.
2. Topografiniu planu (atliko UAB „DPG systems“, 2023 m.).
3. Vilniaus m. savivaldybės teritorijos bendruoju planu (TPD registracijos Nr. T00086338).
4. Statybiniais techniniais reglamentais (STR).

„LR Civilinis kodeksas“ 2000 m. liepos 18 d. Nr. VIII-1864 (Valstybės žinios, 2000, Nr. 74-2262);
 „LR Statybos įstatymas“ 1996 m. kovo 19 d. Nr. I-1240 (Valstybės žinios, 1996, Nr. 32-788);
 „LR Teritorijų planavimo įstatymas“ 2013 m. birželio 27 d. Nr. XII-407 (žin. 2013, Nr. 76-3824);
 „LR Nekilnojamojo turto kadastro įstatymas“ 2000 m. birželio 27 d. (Valstybės žinios, 2000, Nr. 58-1704);
 „LR Aplinkos apsaugos įstatymas“ 1992 m. sausio 21 d. Nr. I-2223 (Lietuvos aidas, 1992, Nr. 20-0);
 „LR Žemės įstatymas“ 1994 m. balandžio 26 d. Nr. I-446 (Valstybės žinios, 1994, Nr. 34-620);
 „LR Priešgaisrinės saugos įstatymas“ 2014 m. lapkričio 16 d. Nr. XII-1330 (TAR, 2014, Nr. 17985);
 „LR Miškų įstatymas“ 1994 m. lapkričio 22 d. Nr. I-671 (Valstybės žinios, 1994, Nr. 96-1872);
 „LR Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas“ 2006 m. liepos 13 d. Nr. X-764 (Valstybės žinios, 2006, Nr. 82-3260);
 „LR Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas“ 1996 m. rugpjūčio 15 d. Nr. I1495 (Valstybės žinios, 1996, Nr. 82-1965);
 „LR Vandens įstatymas“ 1997 m. spalio 21 d. Nr. VIII-474 (Valstybės žinios, 1997, Nr. 104-2615);
 STR 1.01.02:2016 „Normatyviniai statybos techniniai dokumentai“ patvirtintas Lietuvos respublikos aplinkos ministro 2016 m. spalio 12 d. Įsakymas Nr. D1-669 (TAR, 2016, Nr. 24939);
 STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ patvirtintas Lietuvos respublikos aplinkos ministro 2016 m. spalio 27 d. Įsakymas Nr. D1-713 (TAR, 2016, Nr. 27168);
 STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ patvirtintas Lietuvos respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. Įsakymas Nr. 622 (Valstybės žinios, 2012, Nr. 119-5372);
 STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ patvirtintas Lietuvos respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. Įsakymas Nr. D1-738 (TAR, 2016, Nr. 26687);
 STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 12 d. Įsakymas Nr. D1-878 (TAR, 2016, Nr. 28700);
 STR 2.01.01(1):2005 „Esminis statinio reikalavimas. Mechaninis atsparumas ir pastovumas“ patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. rugsėjo 21 d. Įsakymas Nr. D1-455 (Valstybės inios, 2005, Nr. 115-4195);

Atest. Nr.	 UAB „ONLINE MEDIA“			OBJEKTAS: Automobilių stovėjimo aikštelių T. Kosciūškos g. 13, Vilniuje, statybos ir kapitalinio remonto projektas		
				DOKUMENTO PAVADINIMAS AIŠKINAMASIS RAŠTAS		0
A1611	Direkt.	J. LAPINSKAS	2023-03			
A1611	PV	J. ŽIAUGAITĖ-LAPINSKIENĖ	2023-03			
A1611	PV	J. ŽIAUGAITĖ-LAPINSKIENĖ	2023-03			
LT	STATYTOJAS Vilniaus B. Dvariono dešimtmetė muzikos mokykla			DOKUMENTO ŽYMUO OM06/02/2023-PP-SA		
				LAPAS	LAPŲ	
				1	15	

STR 2.01.01(2):1999 „Esminiai statinio reikalavimai. Gaisrinė sauga“ patvirtintas Lietuvos respublikos aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 27 d. Įsakymas Nr. 422 (Valstybės žinios, 2000, Nr. 17-424);

STR 2.01.01(3):1999 „Esminiai statinio reikalavimai. Higiena, sveikata, aplinkos apsauga“ patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 27 d. Įsakymas Nr. 420 (Valstybės žinios, 2000, Nr. 8-215);

STR 2.01.01(4):2008 „Esminis statinio reikalavimas. Naudojimo sauga“ patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 27 d. Įsakymas Nr. D1-706 (Valstybės žinios, 2008, Nr. 1-34);

STR 2.01.01(5):2008 „Esminis statinio reikalavimas. Apsauga nuo triukšmo“ patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. kovo 12 d. Įsakymas Nr. D1-132 (Valstybės žinios, 2008, Nr. 35-1256);

STR 2.06.04:2014 Gatvės ir „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. birželio 17 d. Įsakymas Nr. D1-533 (Valstybės žinios, 2014, Nr. 7690);

STR 2.07.01:2003 „Vandentiekis ir nuotekų šalintuvai. Pastato inžinerinės sistemos. Lauko inžineriniai tinklai“ patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. birželio 9 d. Įsakymas Nr. D1-289 (Valstybės žinios, 2005, Nr. 75-27729);

HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ 2011 m. birželio 13 d. Nr. V-604 (Valstybės žinios, 2011, Nr. 75-3638);

LST 1516:2015 Statinio projektas. Bendrieji įforminimo reikalavimai LR AM įsakymas "Dėl Želdinių apsaugos, vykdant statybos darbus, taisyklių patvirtinimo" 2010 m. kovo 5 d. Nr. D1-193 (Valstybės žinios, 2010, Nr. 31- 1454);

LR AM įsakymas "Dėl Statybinių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo" 2006 m. gruodžio 29 d. Nr. D1-637 (Valstybės žinios, 2007, Nr. 10-403);

LR AM įsakymas "Dėl Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo" 2007 m. balandžio 2 d. Nr. D1-193 (Valstybės žinios, 2007, Nr. 42-1594);

LR SAM įsakymas "Dėl Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklių patvirtinimo"; 2004 m. rugpjūčio 19 d. Nr. V-586 (Valstybės žinios, 2004, Nr. 134-4878) PAGD prie VRM įsakymas "Dėl Gaisrinės saugos pagrindinių reikalavimų patvirtinimo" 2010 m. gruodžio 7 d. įsakymas Nr. 1-338 (Valstybės žinios, 2010, Nr. 146-7510);

„Želdinių apsaugos, vykdant statybos darbus, taisyklės“, patvirtintos LR aplinkos ministro 2010-03-15 įsakymu Nr. D1-193;

Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas (Nr. XIV-199).

2. BENDRIEJI DUOMENYS

Projekto pavadinimas: Automobilių stovėjimo aikštelė T. Kosciuškos g. 13, Vilnius.

Statinio kategorija: nesudėtingasis statinys.

Statinio klasifikavimas pagal naudojimo paskirtį: kiti inžineriniai statiniai.

Projektuotojas: UAB „Online media“, PV J. Žiaugaitė-Lapinskienė, atestato Nr. A1611.

Statybos rūšis: nauja statyba.

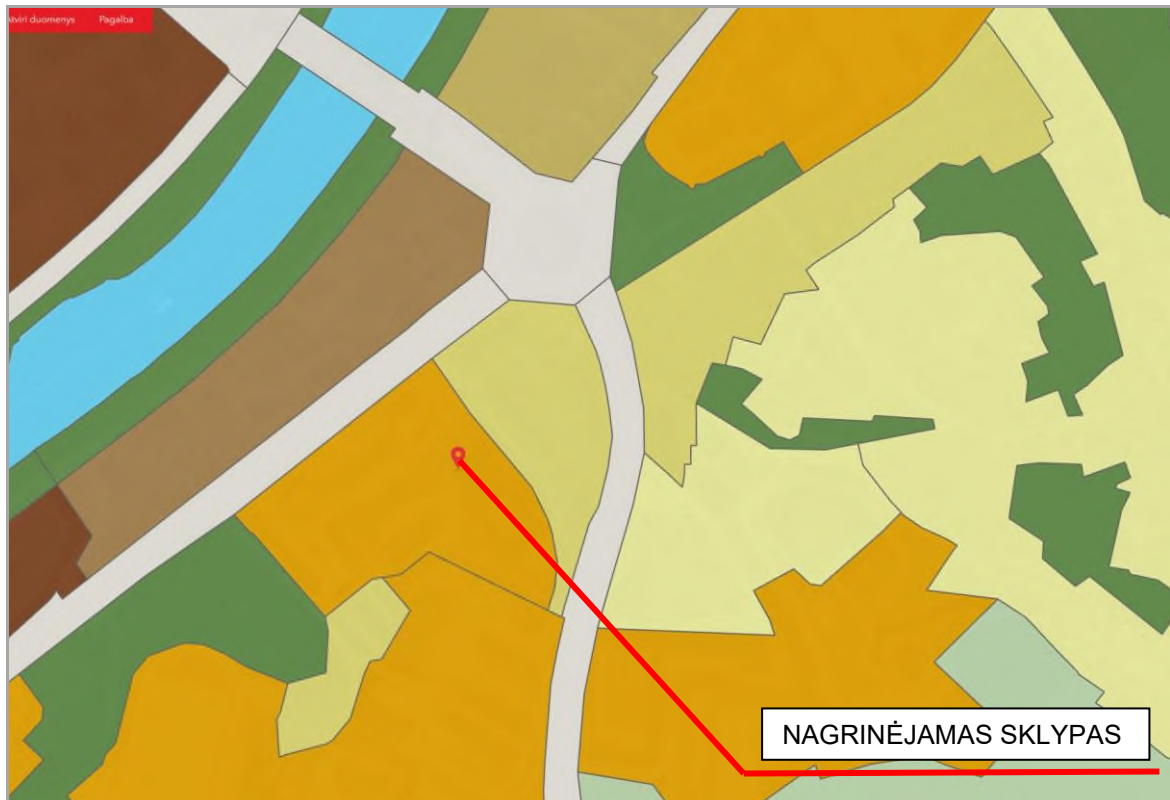
Statytojas: Vilniaus Balio Dvariono dešimtmetė muzikos mokykla.

Vilniaus m. bendrajame plane teritorijai nustatyti reglamentai:

1. Kvartalo numeris: SEN-105;
2. Funkcinės zonos numeris TP dokumente: SEN-105-2
3. Funkcinės zonos tipas: Specializuotų kompleksų zona;
4. Teritorijos naudojimo tipas: SK;SI;
5. Pagrindinė žemės naudojimo paskirtis: KT;

DOKUMENTO ŽYMUO	LAPŲ	LAPAS	LAIDA
OM06/02/2023-PP-SA	15	2	0

6. Žemės naudojimo būdas: V;B;I2;
7. Funkcinės zonos plotas, ha: 27391;
8. Vyraujantis („foninis“) pastatų aukštis (aukštų skaičius): 4;
9. Didžiausias leistinas pastatų aukštų skaičius - ;
10. Didžiausias leistinas pastatų aukštis (metrai) nuo žemės paviršiaus: 25;
11. Užstatymo tipas: kt;
12. Didžiausias leistinas sklypo užstatymo intensyvumas: 2;
13. Didžiausias leistinas sklypo užstatymo tankis: 50;
14. Minimalus sklypo dydis naujai statybai -
15. Maksimalus būstų skaičius sklype -
16. Sąlyginis didžiausias nelaidžių dangų kiekis sklype (%): 50;
17. Didžiausias galimas vieno mažmeninės prekybos objekto bendras plotas (m²) -
18. Tekstinio reglamento Nr. 04;09;18;22;32;33
19. Tekstinis reglamentas: 04-Naujai statomi ar rekonstruojami pastatai, kurių bendrasis plotas > 5 000 kv. m, privalomai sertifikuojami pagal statytojo pasirinktą Lietuvoje ar kitoje Europos Sąjungos šalyje pripažįstamą pastatų sertifikavimo pagal darnios plėtros kriterijus sistemą; 09-Draudžiama įrengti automobilių stovėjimo vietas tarp gatvių raudonųjų linijų ir pastatų, išskyrus atvejus, kai rengiant vietovės lygmens kompleksinio TPD, numatomas kitoks automobilių stovėjimo vietų išdėstymas; 18-Papildomi reglamentai numatyti Nekilnojamojo kultūros paveldo brėžiniuose ir reglamentų lentelėje (BP Aiškinamojo rašto priedas 2); 22-Teritorijoje yra esami ar numatomi statyti švietimo objektai (mokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo įstaigos); 32-Teritorijai ar jos daliai (pagal BP Gamtinio karkaso schemą) taikyti Gamtinio karkaso nuostatų reikalavimus; 33-Teritorijai ar jos daliai (pagal BP brėžinį Geomorfologiniai gamtinio karkaso elementai) taikyti Šlaitų apsaugos ir tvarkymo reglamentą;
20. Įgyvendinimo prioritetas: Prioritetinė plėtros teritorija;
21. Infrastruktūros eksploatavimo tarifo koeficientas: 1;
22. Infrastruktūros plėtros įmokos tarifo koeficientas: 1
23. Seniūnija: Senamiesčio.

Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano ištrauka

DOKUMENTO ŽYMUO	LAPŲ	LAPAS	LAIDA
OM06/02/2023-PP-SA	15	3	0

3. ESAMA SITUACIJA

Žemės sklypas (kad. Nr. 0101/0042:132), kuriame projektuojama automobilių stovėjimo aikštelė, yra adresu T. Kosciuškos g. 13, Vilniuje. Sklypo plotas – 0,8902 ha.

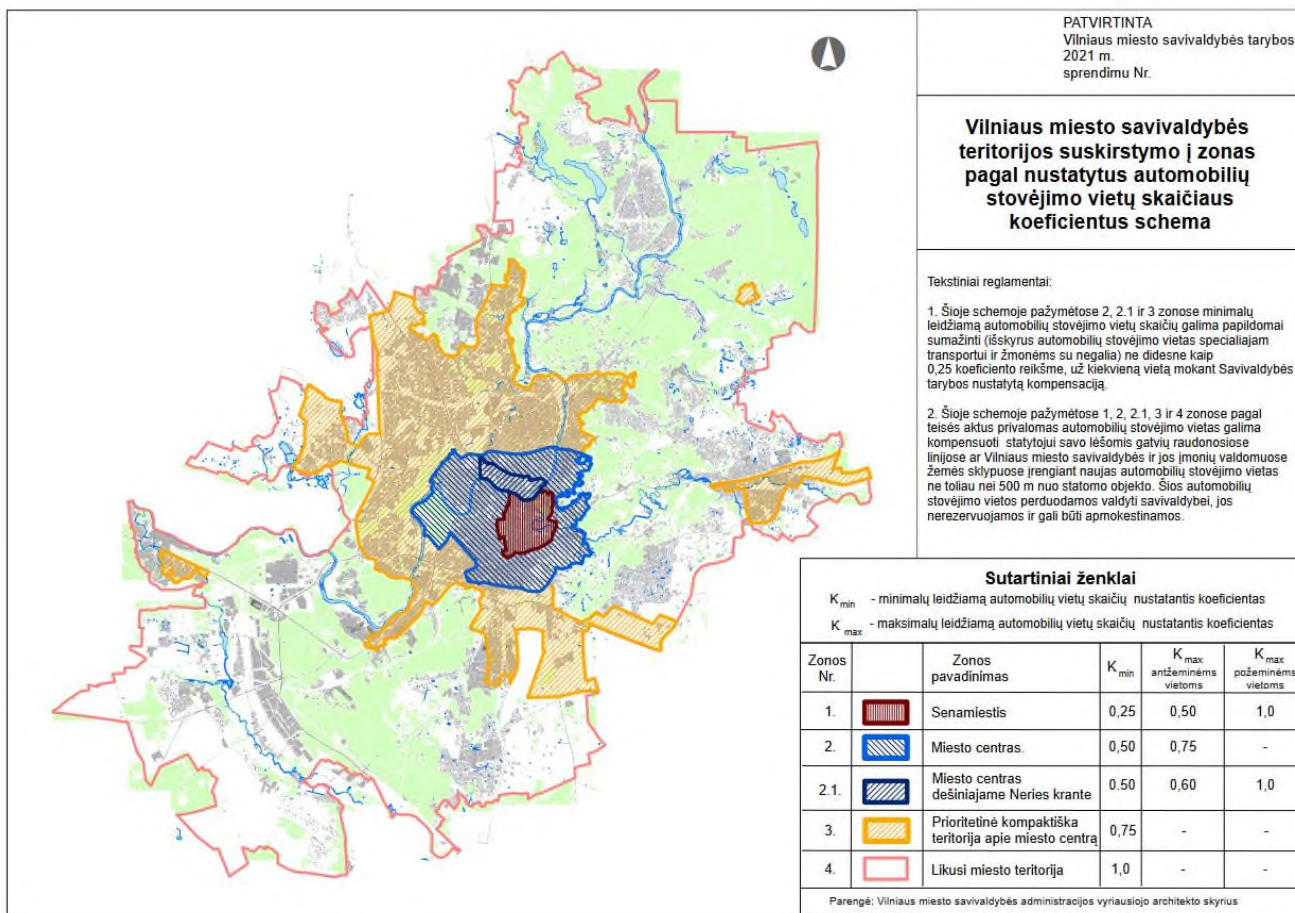
Žemės sklypo pagrindinė naudojimo paskirtis – kita (ne žemės ir ne miškų ūkio veiklai).

Nagrinėjamas sklypas Šiaurinėje pusėje ribojasi su M. Dobužinskio gatvės priklausiniais ir T.Kosciuškos gatvės 11B sklypu. Rytinėje pusėje - su M.Dobužinskio ir Olandų gatvės priklausiniais, šios gatvės tarpusavyje neturi auto transportui skirta pravažiavimo. Pietvakarinėje pusėje sklypas ribojasi su Olandų g. 21A sklypu, kuriame šiuo metu vyksta Lietuvos muzikos ir teatro akademijos miestelio statybos. Vakarinėje pusėje ribojasi su T.Kosciuškos 11 ir 11A sklypais, kuriuose yra įsikūrusi Nacionalinė M.K.Čiurlionio menų mokykla.

Sklypo aukščiausia vieta yra pietryčių kampas, kuris ribojasi su Olandų gatve. Nuo šios vietos sklypas su didesniais ar mažesniais perkritimais žemėja šiaurės kryptimi ir savo žemiausią vietą pasiekia ties riba su M.Dobužinsko gatvės priklausiniais ir T.Kosciuškos gatvės 11 ir 11B sklypais. Pietvakarinė sklypo dalis aukštėja link Olandų gatvės 21A sklypo.

Vilniaus miesto savivaldybė yra patvirtinusi teritorijos suskirstymo į zonas pagal nustatytus automobilių stovėjimo vietų skaičiaus koeficientus (schema pateikiama žemiau).

Nagrinėjama teritorija patenka į senamiesčio zoną, kuriai nustatyti tokie koeficientai: max antžeminėmis vietoms 0,50; k min = 0.25 (schema pateikiama žemiau).

DOKUMENTO ŽYMUO	LAPŲ	LAPAS	LAIDA
OM06/02/2023-PP-SA	15	4	0

Sklype augantys medžiai

Nagrinėjamame sklype vyrauja laukinės pievos, žoliniai augalai, gėlynų sklype nėra. Teritorijoje auga nemažai medžių. Siekiant išsamiai įvertinti medžių būklę, 5 m. atstumu aplink planuojamą teritoriją buvo atliktas medžių inventorizavimas ir arboristinis įvertinimas.

Vadovaujantis arboristinio vertinimo išvadomis, konstatuotina, kad bendra medžių būklė yra vertinama kaip vidutinė, kadangi 35 vnt. iš 88 vnt. medžių esančių vertintoje teritorijoje būklė yra vidutinė. Šie medžiai turi nedidelį kiekį sausų ir/ar besikryžiuojančių šakų ir neproporcingas lajas.

Vertintoje teritorijoje yra 15 nepatenkinamos būklės medžių, jie turi nedidelį kiekį sausų ir/ar besikryžiuojančių šakų arba aukštus svorio centrus. Nedidelius kamienų pažeidimus. Dalis jų turi neproporcingas lajas. Taip pat, kai kurių iš jų polajis yra sutryptas.

Blogos būklės medžiai (10 vienetų), turi sausų ir/ar besikryžiuojančių šakų, neproporcingas lajas ir įvairius kamienų pažeidimus. Daliai jų pakirstos šaknys ir labai blogai atlikti genėjimo darbai praeityje. Su šaknų pakirtimu kitose augavietės vietose matomas stiprus dirvožemio sutankinimas.

3 medžiai (paprastasis uosis, paprastoji eglė ir karpotasis beržas) turėtų būti šalinami.

Visiems vidutinės būklės medžiams rekomenduojama atlikti lajos priežiūros genėjimus. Kai kuriems iš jų reikalinga atlikti augavietės gerinimo (revitalizacijos) procedūras.

Visiems nepatenkinamos būklės medžiams rekomenduojama atlikti lajos priežiūros genėjimus ir lajos redukcinius genėjimus. Kai kuriems iš jų ir augavietės gerinimo (revitalizacijos) procedūras.

Visiems blogos būklės medžiams rekomenduojama atlikti lajos priežiūros genėjimus, kai kuriems iš jų ir lajos redukcinius genėjimus. Taip pat kai kuriems iš jų rekomenduojama atlikti ir augavietės gerinimo (revitalizacijos) procedūras. Taip pat atlikinėti bendros būklės monitoringą, dėl šaknų pažeidimo ar sumažėjusios augavietės.

Planuojant automobilių aikštelės įrengimą, prisitaikoma prie esamo reljefo jo nekeičiant. Pietvakarinėje sklypo pusėje (šalia statomo LMTA pastato) esamas šlaitelis išsaugomas, automobilius numatant statyti šlaito apačioje.

Automobilių stovėjimo vietose numatoma kloti vejų korį, vengiant ištiesinių nelaidžių dangų sklype.

Vadovaujantis Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano (TPDR registracija Nr. T00086338) sprendiniais, didžiausias leistinas nelaidžių dangų kiekis sklype – 50 procentų. Numatomas nelaidžių dangų plotas nagrinėjamame sklype – apie 32 proc.

Inžineriniai tinklai

Rengiant automobilių stovėjimo aikštelės T. Kosciuškos g. 13, Vilniuje projektinius pasiūlymus buvo gautos AB „Vilniaus šilumos tinklai“ ir UAB „Vilniaus vandenys“ techninės sąlygos. Inžinerinių tinklų sprendiniai bus konkretizuojami rengiant techninį projektą.

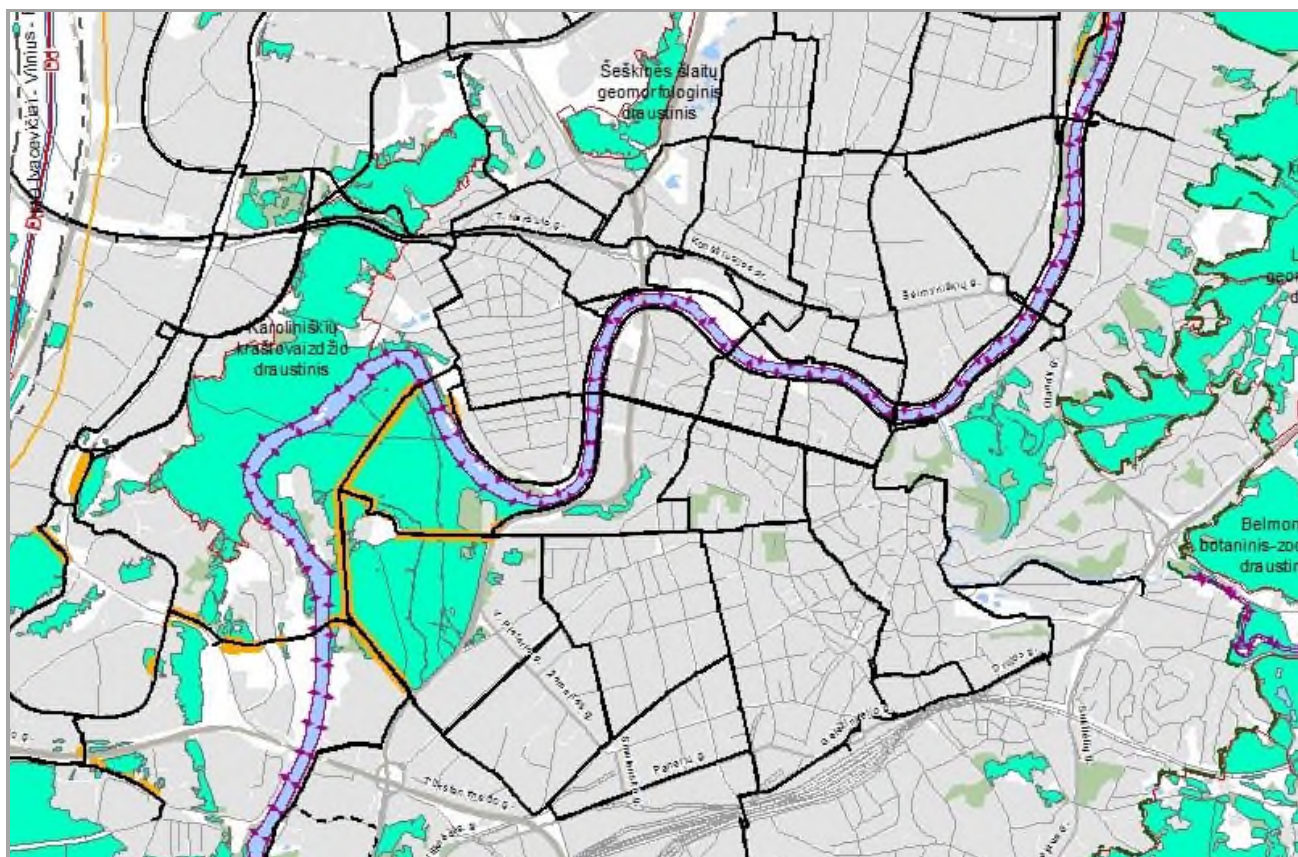
Dviračių ir pėsčiųjų judėjimas

Vadovaujantis Vilniaus miesto dviračių takų specialiojo plano (TPDR reg. Nr. T00072197) sprendiniais, dviračių trasa įrengiama palei Neries upę ir palei Olandų gatvės žiedą. Susisiekimai su nagrinėjamu sklypu T. Kosciuškos g. 13 yra geras.

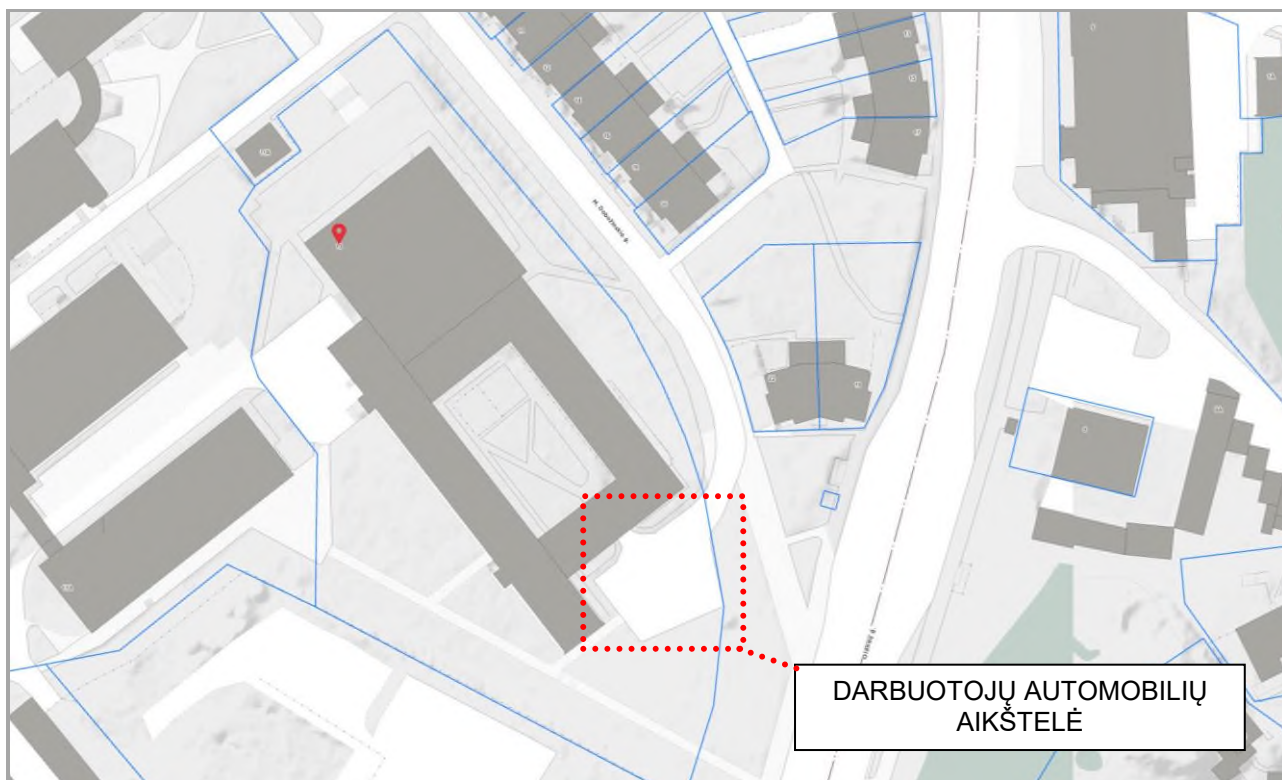
Dviračių ir pėsčiųjų judėjimas sklype esančiais takais nepasikeis parengus automobilių stovėjimo aikštelės projektą. Pėsčiųjų taką nuo Olandų gatvės numatoma remontuoti pakeičiant esamas blogos būklės dangas. Esamas takas pietvakarinėje sklypo dalyje platinamas automobilių pravažiavimui, tuo pačiu paliekamas ir pėsčiųjų judėjimui, sukuriant bendrą judėjimo erdvę.

Ištrauka iš Vilniaus miesto dviračių takų specialiojo plano pateikiama žemiau.

DOKUMENTO ŽYMUO	LAPŲ	LAPAS	LAIDA
OM06/02/2023-PP-SA	15	5	0

Šiuo metu Vilniaus Balio Dvariono dešimtmetės muzikos mokyklos darbuotojai naudojami automobilių stovėjimo aikštelė, įrengta pietrytinėje sklypo dalyje. Į šią aikštelę patenkama iš M. Dobužinskio gatvės. Patekimui į aikštelę riboti yra įrengtas šlagbaumas.

www.vilnius.lt informacija

DOKUMENTO ŽYMUO	LAPŲ	LAPAS	LAIDA
OM06/02/2023-PP-SA	15	6	0

Automobilių stovėjimo aikštelės būklė yra prasta, vizualiai matomi asfaltbetonio dangos pažeidimai, duobės, todėl rengiant šį projektą numatoma sutvarkyti, kapitaliai suremontuoti šią aikštelę.

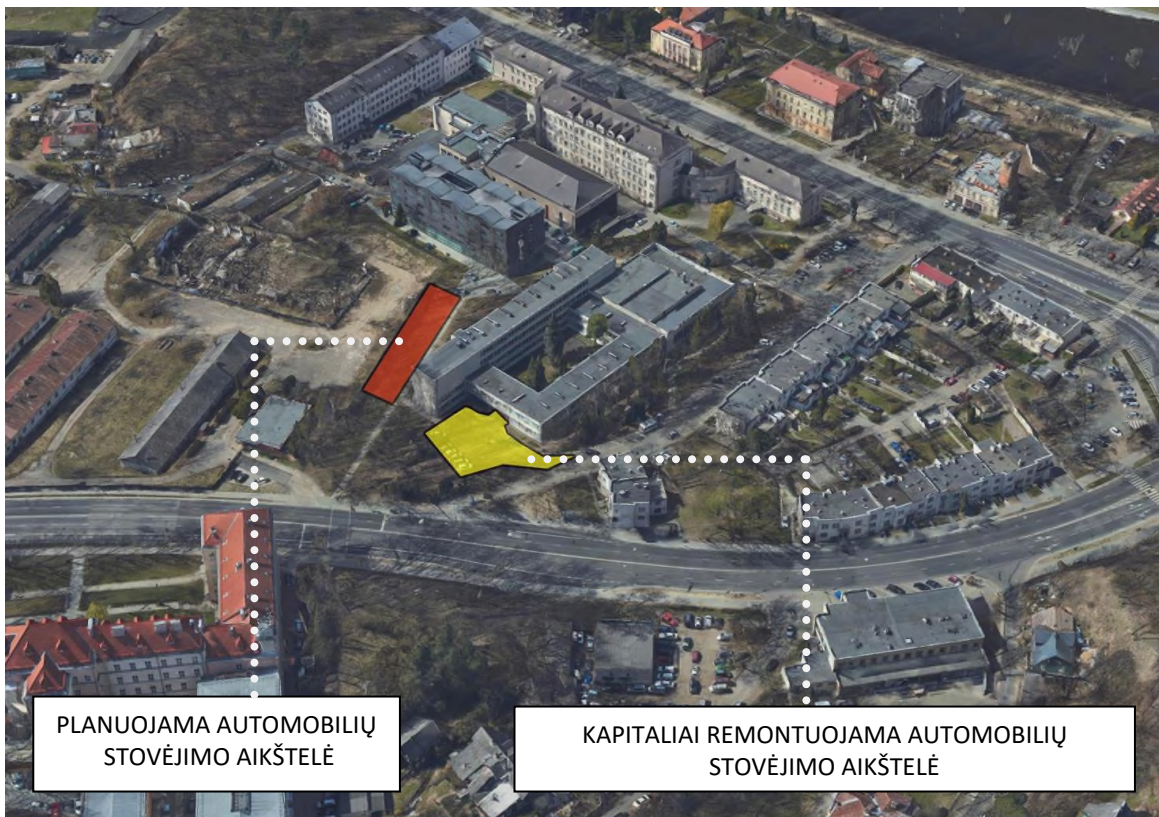
Maps.google.com informacija

Atlikus esamos aikštelės kapitalinį remontą, galima būtų numatyti 15 automobilių parkavimo vietų. Vilniaus Balio Dvariono dešimtmetėje muzikos mokykloje šiuo metu dirba virš 240 darbuotojų, tad esamas automobilių parkavimo vietų skaičius netenkina mokyklos poreikių.

www.3d.vilnius.lt duomenys

DOKUMENTO ŽYMUO	LAPŲ	LAPAS	LAIDA
OM06/02/2023-PP-SA	15	7	0

www. 3d.vilnius.lt duomenys

Įvažiavimas į naujai projektuojamą automobilių stovėjimo aikštelę numatomas per esamą kapitaliai remontuojamą aikštelę. Šiuo metu palei muzikos mokyklos pietinę pastato sieną yra įrengta betoninių šaligatvio plytelių danga. Danga yra prastos būklės, deformuota.

DOKUMENTO ŽYMUO	LAPŲ	LAPAS	LAIDA
OM06/02/2023-PP-SA	15	8	0

Rengiant automobilių stovėjimo aikštelės projektinius pasiūlymus, numatoma šioje zonoje demontuoti betonines plyteles, ir praplatinus, įrengti įvažiavimą į naujai projektuojamą aikštelę. Pravažiavimo dangai numatyti betoninių trinkelų konstrukciją.

Projektuojama automobilių stovėjimo aikštelė numatyta lygiagrečiai pietvakarinei žemės sklypo kraštinei. Iki gretimo sklypo ribos numatoma palikti 2,2-3 m. pločio žaliąją zoną, paliekant esamą reljefą – neardant nedidelio šlaito ties statomu Lietuvos Muzikos ir Teatro akademijos studijų miestelio pastatu.

Nagrinėjamame sklype T. Kosciuškos g. 13, Vilniuje yra įrengtas pėsčiųjų takas, kadangi tai svarbi jungtis, jungianti Olandų ir T. Kosciuškos g. pėsčiųjų srautus, takas išsaugomas.

Sklypo reljefas yra kylantis Olandų g. kryptimi, todėl pėsčiųjų take buvo įrengti laiptai. Laiptų būklė taip pat yra bloga, reikalaujanti atnaujinimo. Projektuojant pravažiavimo palei mokyklos pastato sieną platinimą, laiptų vietą numatoma keisti. Pakopų skaičius ir laiptų aikštelė būtų išlaikomi.

Pėsčiųjų tako būklė šiuo metu taip pat yra prasta. rengiant automobilių stovėjimo aikštelės T. Kosciuškos g. 13, Vilniuje projektinius pasiūlymus, taką numatoma platinti, kartu pritaikyti jį ir automobilių judėjimui, sukuriant bendrą judėjimo erdvę. Dangai naudoti betoninių trinkelų konstrukciją.

Projektuojamoms automobilių stovėjimo vietoms siūloma naudoti ažūrinių trinkelų dangą, tarpus užsėjant veja. Ažūrinių trinkelų naudojimas vizualiai mažiau keistų esamą sklypo struktūrą su vyraujančia veja, sklandžiau integruotųsi į aplinką.

Projektuojamoje automobilių stovėjimo aikštelėje numatomos 24 automobilių parkavimo vietos.

DOKUMENTO ŽYMUO	LAPŲ	LAPAS	LAIDA
OM06/02/2023-PP-SA	15	9	0

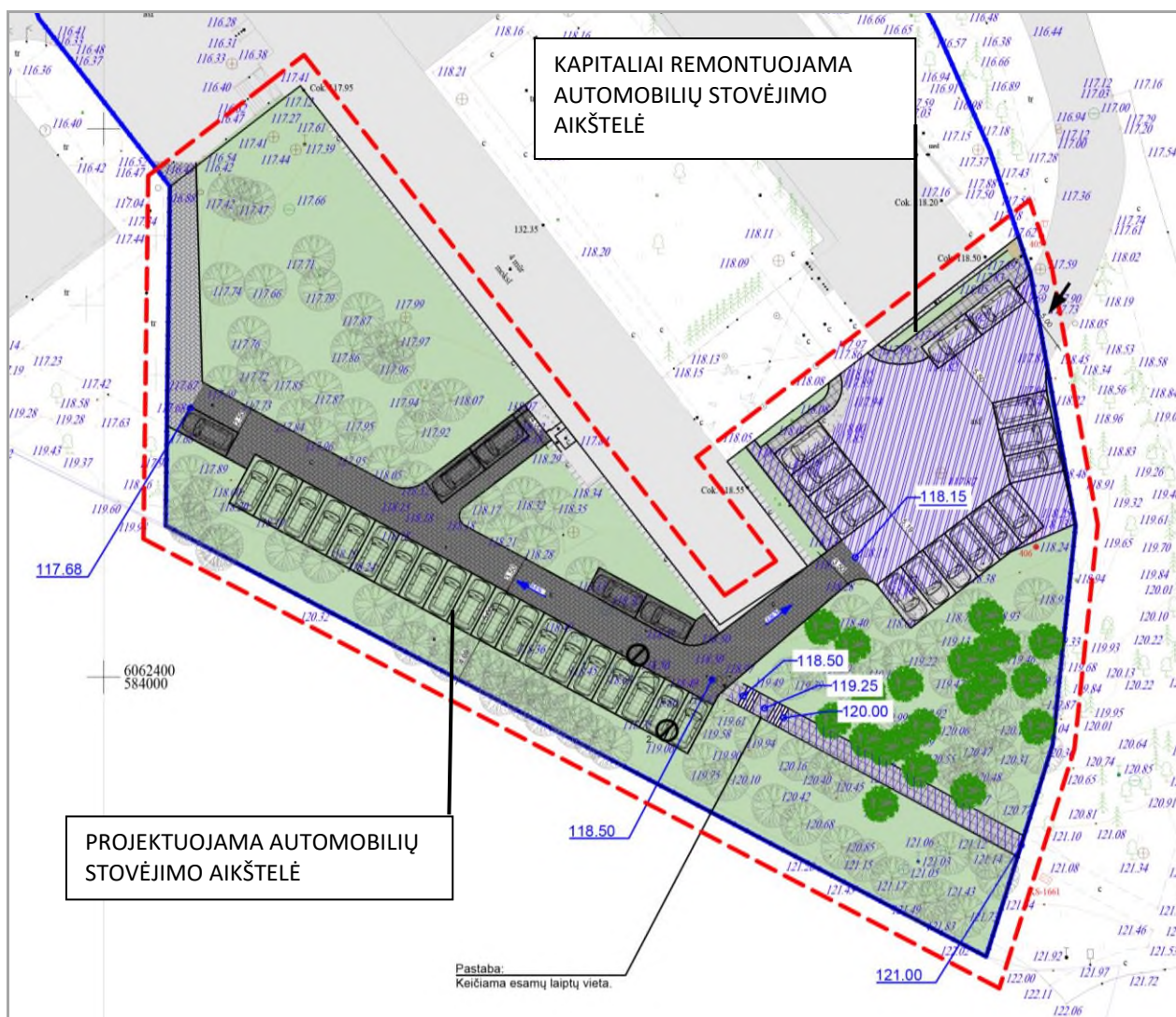

PROJEKTUOJAMA AUTOMOBILIŲ
STOVĖJIMO AIKŠTELĖ

4. BENDRIEJI TECHNINIAI RODIKLIAI

Kapitaliai remontuojamos asfaltbetonio dangos plotas	440 m ²
Kapitaliai remontuojamos betono plytelių dangos plotas	90 m ²
Projektuojamos betono trinkelio dangos plotas	350 m ²
Projektuojamos asfaltbetonio dangos plotas	40 m ²
Projektuojamo vejos korio plotas	240 m ²
Nelaidžių dangų plotas sklype	32 proc.

DOKUMENTO ŽYMUO	LAPŲ	LAPAS	LAIDA
OM06/02/2023-PP-SA	15	10	0

5. PAVELDOSAUGINĖ DALIS

Nagrinėjamame sklype T. Kosciuškos g. 13, Vilniuje nėra nekilnojamųjų kultūros vertybių, tačiau sklypas patenka į Vilniaus senjojo miesto ir priemiesčių archeologinę vietovę (kodas 25504).

Vietovės vertingųjų savybių pobūdis:

- Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
- Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
- Kraštovaizdžio;
- Memorialinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);
- Mitologinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);

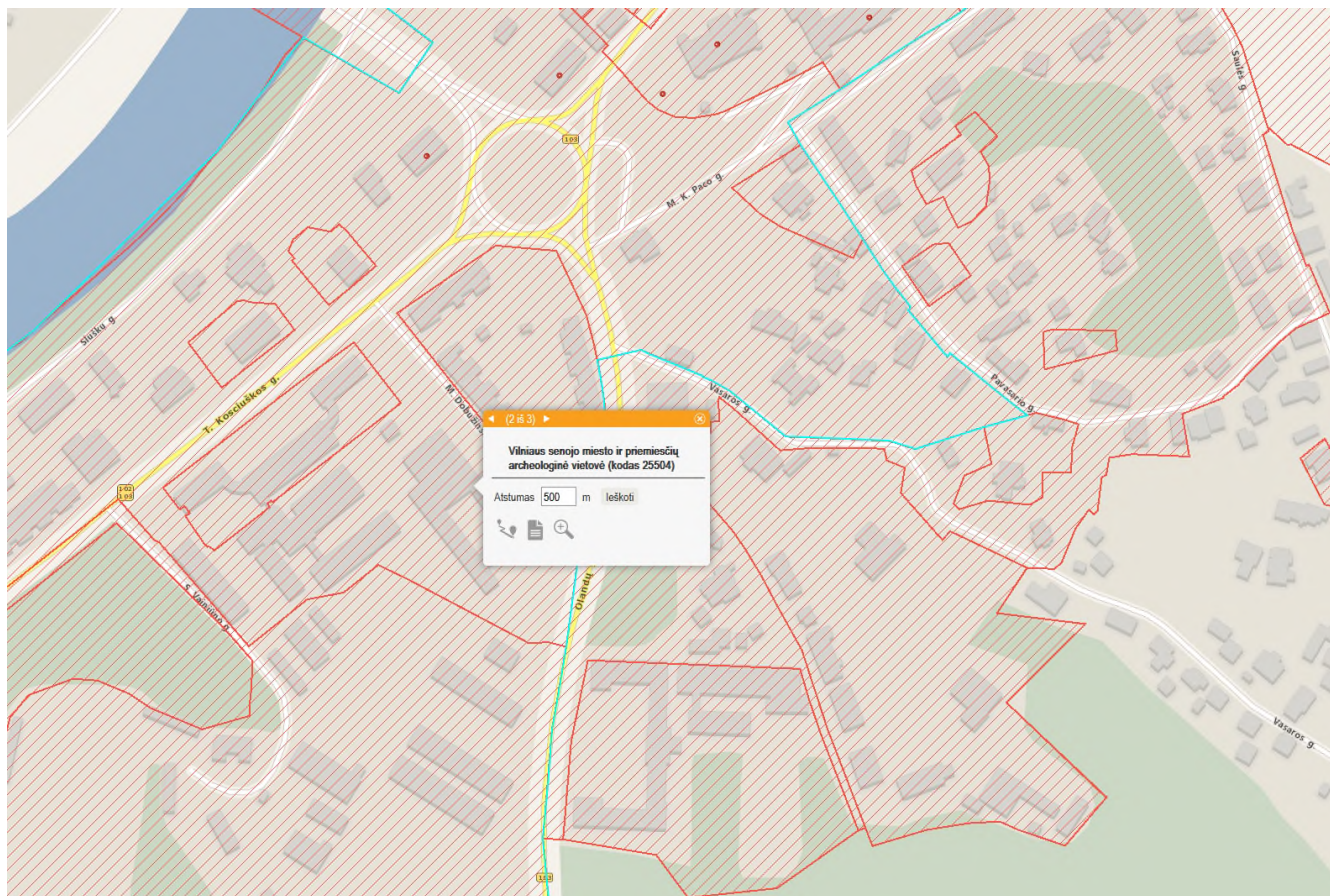
Taip pat į Vilniaus miesto istorinę dalį, vadinamą Antakalniu (kodas 16084).

Vertingųjų savybių pobūdis

- Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
- Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą retas);
- Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);

DOKUMENTO ŽYMUO	LAPŲ	LAPAS	LAIDA
OM06/02/2023-PP-SA	15	11	0

- Kraštovaizdžio;
- Urbanistinis (lemiantis reikšmingumą retas);
- Želdynų (lemiantis reikšmingumą svarbus);

Kvr.kpd.lt duomenys

VERTINGOSIOS SAVYBĖS

7.2.1.1. planinės struktūros tipas - mišraus plano struktūra (Antakalnio priemiestis pradėjo formuotis XV a. prie jau buvusio kelio į Nemenčinę, tai buvo tarp griovų ir Neries terasų einantis kelias, dabartinį T. Kosciuškos-Antakalnio gatvių trasos vaizdą įgavęs XIX a. I p., pagrindinių gatvių tinklas susiformavo stichiškai, buvusių takų tarp kalvų trasose ar upelių rėvų vietose; TRP; IKONOGR Nr. 1-26; FF Nr. 0.1-11, 17-41; 2020 m.);

7.2.1.2. planinės struktūros tinklas - mišraus plano struktūra su pagrindinėmis T. Kosciuškos, Antakalnio, Olandų, L. Sapiegos, M. K. Paco, Slušku, P. Vileišio gatvėmis (-; -; TRP; IKONOGR Nr. 1-26; FF Nr. 0.1-11, 17-41; 2020 m.);

7.2.1.5. keliai, gatvės, aikštės, įvažiavimai, pravažiavimai, takai, jų tipai, trasos, dangos - gatvių trasos: T. Kosciuškos, Antakalnio, Slušku, P. Vileišio, K. Būgos, K. Jaunius, M. Dobužinskio, Olandų, L. Sapiegos, M. K. Paco, Vasaros, Pavasario, Saulės, Jūratės, Mildos g. (-; XX a. II p. dalis gatvių atkarpų tiesintos, platintos, teritorijoje esanti Karių kapų g. dalis pakeista, teritorijoje buvusi Smėlio g. dalis sunaikinta XX a. II p. įrengus stadioną ir pastčius pastatą Antakalnio g. Nr. 29; TRP, IKONOGR Nr. 1-24; FF Nr. 0.1, 2, 6-11, 17, 18, 19, 30-33, 36-38, 1.1-3, 5, 6, 10, 11, 16, 18, 19, 21, 22, 2.2-9, 3.1, 3-5, 11, 13, 15-17, 4.1, 3-5, 10, 12-15, 20, 23, 39-41, 43, 5.1, 11, 13, 17, 6.1, 4, 7, 10, 15, 7.6, 8.1, 18, 20, 21, 30, 9.1, 9, 14, 20, 23, 10.6, 11.1-8, 12.1, 2, 5, 6, 7; 2020 m.);

7.2.1.7. gamtiniai elementai - reljefas: P, R dalyse paviršius kalvotas, Š dalyje lygus, V dalyje terasomis žemėjantis Neries upės šlaitas (V dalyje iš dalies pakitęs; -; TRP; FF Nr. 0.1-11, 14, 15, 17-41; 2020 m.); Neries upės kranto, ribojančio Antakalnį iš ŠV pusės, linija (-; iš dalies pakitusi; TRP;

DOKUMENTO ŽYMUO	LAPŲ	LAPAS	LAIDA
OM06/02/2023-PP-SA	15	12	0

IKONOGR Nr. 1-17, 19-24; FF Nr. 0.1-5; 2020 m.); kultūrinis sluoksnis (Vilniaus senojo miesto ir priemiesčių archeologinės vietovės vertingąsias savybes vertingąsias savybes žr. KVR u. k. 25504; -; TRP; 2020 m.); želdynai ir želdiniai - T. Kosciuškos g. perimetrinio apželdinimo lapuočiais medžiais pobūdis (-; TRP; IKONOGR Nr. 21, 23, 24, 45, 46, 55, 56, 65; FF Nr. 0.7, 8, 1.1-6, 12.1-6; 2020 m.); P, R teritorijos kalvų apželdinimo lapuočių ir spygliuočių medžiais pobūdis (-; būklė patenkinama; TRP; IKONOGR Nr. 17, 19, 24-26, 35, 38, , 51, 53, 62, 63, 66; FF Nr. 8.4, 9, 11, 13, 14, 19-22, 33, 9.1-4, 9, 12, 14, 15, 18, 20, 23; 10.2, 3, 7; 2020 m.);

7.2.2.2. užstatymo tipai - perimetrinis XIX a. II p. - XX a. I p. užstatymas 1-2 a. su pastogėmis, mansardomis mūriniais ir mediniais pastatais kvartaluose Nr. 2, 4, 5 (aukštis iki karnizo nuo 3,3 m iki 13,0 m, iki kraigo - nuo 6,3 m iki 16,5 m; -; TRP 17 lap.; IKONOGR Nr. 20-24; FF Nr. 2.3-5, 4.5-8, 10-16, 18-20; 2020 m.); miestų vilų perimetrinis XIX a. - XX a. I p. užstatymas 1-3 a. su pastogėmis, mansardomis mūriniais ir mediniais pastatais kvartaluose Nr. 1, 2, 6-9 (aukštis iki karnizo nuo 6,0 m iki 13,0 m, iki kraigo - nuo 9,5 m iki 14,5 m, pastato T. Kosciuškos g. Nr. 30 aukštis išmatuotas tik iki karnizo; -; TRP 17, 18 lap.; IKONOGR Nr. 20, 21, 23, 24; FF Nr. 1.3-6, 2.1-2; 2020 m.); miesto vilų perimetrinis XX a. 6-7 deš. užstatymas 2 a. su pastogėmis mūriniais pastatais, tame tarpe pastatais su sutapdintais stogais Saulės g. Nr. 3, M. K. Paco g. Nr. 21 bei XIX a. pab. (?) - XX a. pr. 1 a. pastatu Jūratės g. Nr. 1, kvartale Nr. 7 ir kvartalo Nr. 8 Š dalyje (aukštis iki karnizo nuo 3,8 m iki 6,5 m, iki kraigo - nuo 7,3 m iki 10,3 m; -; TRP 17, 18 lap.; IKONOGR Nr. 24-26; FF Nr. 7.4-6, 8.28, 29; 2020 m.); miesto vilų XIX a. -XX a. I p. su XX a. II p. tarpais užstatymas 1-2 a. su pastogėmis, mansardomis mediniais ir mūriniais pastatais kvartaluose Nr. 1, 7, 8, 9, kvartalo Nr. 3 ŠR dalyje, kvartalo Nr. 4 P dalyje (aukštis iki karnizo nuo 4,2 m iki 8,2 m, iki kraigo - nuo 6,8 m iki 11,5 m; -; TRP 17, 18 lap.; IKONOGR Nr. 20, 21, 23-26; FF Nr. 1.7-13, 3.4-9, 4.1-3, 23, 29-40, 7.1, 2, 8.4, 6, 9, 10, 12, 13, 9.8, 9, 12, 13; 2020 m.); sodybinis XIX a. pab. (?) - XX a. I p. su XX a. II p. tarpais užstatymas 1-2 a. su pastogėmis, mansardomis mūriniais, mediniais pastatais kvartale Nr. 4, 8, 9, 10 (aukštis iki karnizo nuo 2,5 m iki 6,4 m, iki kraigo - nuo 5,0 m iki 8,4 m; -; TRP 17, 18 lap.; IKONOGR Nr. 19-21, 23-26; FF Nr. 4.23-28, 8.3, 5, 7, 17-19, 22, 24-26, 33, 35, 36, 9.4-7, 11, 15, 16, 18, 19, 21, 10.3-5; 2020 m.); sodybinis perimetrinis XX a. I p. užstatymas 1 a. su pastogėmis mediniais pastatais kvartale Nr. 9 (aukštis iki karnizo nuo 3 m iki 3,5 m, iki kraigo - nuo 4,8 m iki 6,1 m; -; TRP 18 lap.; IKONOGR Nr. 20, 21, 23-26; FF Nr. 8.16, 20, 21, 9.1, 22, 23; 2020 m.); atskirai stovintys pastatai: pastatas, P. Vileišio g. 6 kvartale Nr. 3 (-; -; TRP 17 lap.; IKONOGR Nr. 20, 21, 23, 24; FF Nr. 12.1-6; 2020 m.); 1929-1930 m. pastatytas mokyklos pastatas Antakalnio g. Nr. 29 kvartale Nr. 5 (-; -; TRP 17 lap.; IKONOGR Nr. 22, 24, 25; FF Nr. 0.25, 5.9; 2020 m.); XIX a. pab. - XX a. pr. 1 a. mūrinis pastatas šalia pastato M. K. Paco g. Nr. 4 kvartale Nr. 6 (-; -; TRP 17 lap.; IKONOGR Nr. 20, 21, 23-26; FF Nr. 6.10, 11; 2020 m.); Nacionalinė Mikalojaus Konstantino Čiurlionio menų mokykla u. k. 27978, T. Kosciuškos g. 11 kvartale Nr. 12 (-; -; TRP 18 lap.; IKONOGR Nr. 26; FF Nr. 12.1-6; 2020 m.); komponentinis užstatymas, kurį formuoja: Petro Vileišio rūmų ansamblis u. k. 15, Antakalnio g. 6 kvartale Nr. 3 (-; -; TRP 17 lap.; IKONOGR Nr. 20, 21, 23, 24, 58; FF Nr. 3.1, 2, 16; 2020 m.); Sapiėgų rezidencijos, trinitorių vienuolyno ir ligoninės statinių kompleksas u. k. 762 bei pastatais L. Sapiėgos g. Nr. 21, kvartale Nr. 5 (-; -; TRP 17 lap.; IKONOGR Nr. 5-, 7, 9, 12, 14, 16-18, 20, 22, 24; FF Nr. 5.2, 3, 13, 15-18; 2020 m.); Vilniaus Šv. apaštalų Petro ir Povilo bažnyčios, Laterano reguliariųjų kanauninkų vienuolyno ir kitų statinių ansamblis u. k. 3, kvartale Nr. 6 (-; -; TRP 18 lap.; IKONOGR Nr. 1-8, 10-17, 19-21, 23-31, 33-38, 40-44, 46, 48-53, 57, 60, 64, 65; FF Nr. 6.1, 2, 15; 2020 m.); Vilniaus psichiatrinės ligoninės statinių kompleksas u. k. 30972, kvartale Nr. 10 (-; -; TRP 18 lap.; IKONOGR Nr. 20 21, 23, 24-26; FF Nr. 10.7; 2020 m.); Technikos mokyklos statinių kompleksas u. k. 32810 kvartale Nr. 10 (-; -; TRP 18 lap.; IKONOGR Nr. 21, 23, 24-26; FF Nr. 10.6; 2020 m.);

7.2.2.7. perspektyvos - T. Kosciuškos g. perspektyva Nr. 1 PV-ŠR kryptimi nuo pastato T. Kosciuškos g. Nr. 11 į Vilniaus Šv. apaštalų Petro ir Povilo bažnyčią (-; -; žr. priedą Nr. 5, perspektyva Nr. 1; TRP 11 lap.; IKONOGR Nr. 46, 55; FF Nr. 0.8; 2020 m.); Pavasario g. perspektyva Nr. 2 PR-ŠV kryptimi nuo pastato Pavasario g. Nr. 13 į Vilniaus Šv. apaštalų Petro ir Povilo bažnyčią (išskyrus namą su garažu Pavasario g. Nr. 11, garažą Pavasario g. Nr. 14a; -; žr. priedą Nr. 5, perspektyva Nr. 2; TRP 10 lap.; FF Nr. 0.36; 2020 m.); L. Sapiėgos g. perspektyva Nr. 3 PV-ŠR kryptimi nuo pastato L.

DOKUMENTO ŽYMUO	LAPŲ	LAPAS	LAIDA
OM06/02/2023-PP-SA	15	13	0

Sapiegos g. Nr. 9 į Sapiegų rezidencijos rūmus ir tvoros vartus (-; -; žr. priedą Nr. 5, perspektyva Nr. 3; TRP 9 lap.; FF Nr. 0.30; 2020 m.);

7.2.2.8. išsklotinės - gatvių užstatymo išsklotinės: T. Kosciuškos g. ŠV pusės atkarpos iš pastatų Nr. 28 ir Nr. 30 bei T. Kosciuškos g. PR pusės nuo pastatų Nr. 11 iki 23 (išskyrus po XX a. vid. atliktas rekonstrukcijas, įrengtas, rekonstruotas durų, langų angas, įrengtus ir rekonstruotus stoglangius, paaukštintas pastoges, įrengtas stogų dangas; pastatų Nr. 11-23, 30, vertingąsias savybes žr. KVR u. k. 31715, 27978, 31849; -; TRP 10, 11 lap.; IKONOGR Nr. 55; FF Nr. 1.3-5, 11.1, 8, 12.2-5; 2020 m.); Antakalnio g. ŠV ir V pusės atkarpos nuo pastato Nr. 2 iki pastato Nr. 6, nuo pastato Nr. 26B iki pastato Nr. 30 P korpuso, nuo pastato Nr. 34 iki 36 (išskyrus po XX a. vid. atliktas rekonstrukcijas, įrengtas, rekonstruotas durų, langų angas, įrengtus ir rekonstruotus stoglangius, paaukštintas pastoges, įrengtas stogų dangas; pastatų Nr. 11, 13A-23, 30, 34 vertingąsias savybes žr. KVR u. k. 11, 43891, 31981, 28224, 1795; -; TRP 8, 9 lap.; IKONOGR Nr. 49, 58; FF 2.1-5, 3.1-2a, 4.10-16, 18-20a; 2023 m.); M. Dobužinskio g. ŠR pusės nuo pastato Nr. 4 iki pastato 22 (pastatų vertingąsias savybes žr. KVR u. k. 31851, 31852; -; TRP 10, 11 lap.; FF Nr. 11.1-4; 2020 m.); Olandų g. PV pusės nuo pastato Nr. 3 iki pastato 19 (pastatų vertingąsias savybes žr. KVR u. k. 31850, 31851; -; TRP 10, 11 lap.; FF Nr. 11.5-7; 2020 m.);

7.2.3. užstatymo bruožai - teritorijos PV, V dalyse vyraujančiam XIX a. - XX a. I p. miesto vilų perimetriniam ar miesto vilų užstatymui būdingas pastatų išdėstymas erdviuose sklypuose perimetru palei gatvę arba atitraukiant nuo jos, pastatus pritaikant prie kintančio reljefo. Vyrauja 1-3 a. tinkuoto plytų mūro pastatai valminiais stogais, dengtais tiek skardos lakštų danga, tiek molio čerpėmis. Šio laikotarpio viloms charakteringa tūrinių detalių bei dekoru gausa ir puošnumas: portikai, portalai, frontonai, atikai, balkonai, rizalitai, angų apvadai, sandrikai, raktai, traukos, mentės, nišos, karnizai. Išskirtini klasicizmo laikotarpio pastatas, Kosciuškos g. Nr. 36, neobarokinis pastatas Antakalnio g. Nr. 2, moderno ir neobaroko bruožų turintis Petro Vileišio rūmų ansamblis, medinė mansardiniu stogu vila Antakalnio g. 8A. Atskira grupė vilų išsidėsčiusi 4 kvartalo Š dalyje. Tai tarpukario laikotarpio 1 a. rąstinės konstrukcijos vilos su mansardiniais stogais ir mezoniniais, kuklia fasadų puošyba. Jų sklypai nėra erdvūs, pastatai šiek tiek atitraukti nuo gatvės. R teritorijos dalyje esančios XX a. 6-7 deš. vilos išdėstytos nedidelių sklypų viduryje, kompaktinio 1-2 a. tūrio su keturšlaičiais arba valminiais stogais, pasižymi saikingu dekoru, būdingi prieangiai, priestatai su terasomis viršuje. Teritorijos ŠV dalyje perimetriniam užstatymui būdingas pastatų išdėstymas pagal gatvės liniją, juos blokuojant tarpusavyje arba paliekant praėjimus - pravažiavimus tarp jų. Vyrauja XIX a. II p. - XX a. I p. 1-2 a. plytų mūro ar rąstinės konstrukcijos pastatai su dvišlaičiais stogais, su paaukštiniais cokoliais ar cokoliniais aukštais dėl kintančio reljefo. Mūriniams pastatams būdingos fasadų tūrinės detalės, puošnus dekoras: stačiakampių, arkinių angų apvadai, sandrikai, raktai, traukos, mentės, nišos, įvairaus profilio karnizai ir kiti puošybiniai elementai. Rąstinės konstrukcijos pastatams charakteringi uždari prieangiai, fasadų apkalimas lentelėmis, langų angų apvadai su profiliuotais sandrikais, įsprūdinės langinės, drožyba. Sodybiniam užstatymui būdingas sklypo užstatymas gyvenamosios ir ūkinės paskirties pastatais, gyvenamuosius namus atitraukiant nuo sklypo ribų ir suformuojant sodybą kvartalo gilumoje arba gyvenamąjį namą statant palei gatvę su ūkine dalimi sklypo gilumoje. Ūkiniai pastatai dažniausiai išdėstomi po 1-2 sklypo gale. Sodybiniam užstatymui būdingi 1 a. su pastogėmis, mansardomis mediniai, mūriniai gyvenamieji namai dvišlaičiais, pusvalminiais stogais, charakteringa priestatų, prieangių verandų gausa, vienpusiai ar dvipusiai mezoninai, kukli puošyba: apkalimas medinėmis dailylentėmis horizontaliai, virš cokoliu ir skyduose vertikaliai arba įžambiai, profiliuoti langų ir durų apvadai, pavieniuose pastatuose išlikusios langinės, kiaurapjūvio dekoru sandrikai. Išskirtinas XIX a. pab. - XX a. pr. plytų mūro 1 a. su mansarda pastatas Jūratės g. Nr. 1, pasižymintis istorizmo „plytų“ stiliui būdingu dekoru. Užstatyme išsiskiria 9, 10 kvartalų XIX a. pab. - XX a. pr. sodybiniai pastatai savo architektūra artimi užmiesčio vilos tipui, kuriems būdingi stambūs tūriai, rąstinės konstrukcijos su akmenų mūro cokoliais ar cokoliniais aukštais, vienpusiai ar dvipusiai mezoninai, uždari ir atviri prieangiai, verandos, gausus drožybinis dekoras: langinės, karnizai ir karnizinės juostos, vėjalentės, langų ir durų apvadai su sandrikais. Istorinės miesto dalies kultūros paveldo statinių aukštingumas (-; iš

DOKUMENTO ŽYMUO	LAPŲ	LAPAS	LAIDA
OM06/02/2023-PP-SA	15	14	0

dalies pakitę; IKONOGR Nr. 33, 43, 45, 49, 58, 63; FF Nr. 1. 3-13, 15-19, 2.1-6, 10, 11, 3.1, 2, 4-10, 16, 4.1-8, 10-16, 18-40, 5.10, 7.1, 6, 8.3, 7, 21, 35, 36, 9.5, 7, 11, 18, 22; 2020 m.);

6. STATYBINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMAS

Statybinės atliekos turi būti tvarkomos LR atliekų tvarkymo įstatymo (Žin., 1998, Nr. 61-1726; Žin., 2012, Nr. 6-190) ir Statybinių atliekų tvarkymo taisyklių, LR aplinkos ministro 2006-12-29 įsakymas Nr. DI-637 (Žin., 2007, Nr. 10-403).

Netinkamas naudoti ir perdirbti atliekas (statybinės šiukšlės, kenksmingomis medžiagomis užteršta tara ir pakuotė), atiduodamos atliekas tvarkančioms įmonėms (įstatymų numatyta tvarka).

Statybos darbų metu pagal prioritetą turi būti laikomasi atliekų tvarkymo hierarchijos, atliekas tvarkant šiuo eiliškumu: prevenciškas atliekų vengimas, paruošimas naudoti pakartotinai, perdirbimas, kitas panaudojimas (pvz., energijai gauti), šalinimas į sąvartyną. Turi būti pasirašomos sutartys su atliekų vežėjais bei tvarkytojais ir atliekos atiduodamos atliekų tvarkytojams, registruotiems atliekas tvarkančių įmonių registre ir užsiimantiems atliekų tvarkymo veikla. Statybinių atliekų krovimas į mašinas turi būti organizuojamas taip, kad statybos aikštelė ir gretima teritorija būtų apsaugota nuo dulkių ir triukšmo, o išgabenant atliekas negali būti teršiama aplinka, atliekos turi būti vežamos dengtais sunkvežimiais, konteineriais ar kitu uždaru būdu.

Statybinės atliekos iki jų išvežimo ar panaudojimo kaupiamos ir saugomos aptvertoje statybos teritorijoje konteineriuose, uždaroje talpose ar tvarkingose krūvose, jei jos neužteršia aplinkos. Statybinių atliekų turėtojas nusprendžia, kaip ir į kurią tvarkymo vietą bus gabenamos atliekos (tai gali atlikti ir specialios įmonės) ir atsako už tvarkingą jų pakrovimą ir pristatymą.

PV J. Žiaugaitė-Lapinskienė

DOKUMENTO ŽYMUO	LAPŲ	LAPAS	LAIDA
OM06/02/2023-PP-SA	15	15	0

ARBORISTAS RENATAS

Medžių ir šaknų
priežiūra

MEDŽIŲ INVENTORIZAVIMAS IR ARBORISTINIS ĮVERTINIMAS

T.KOSCIUŠKOS G. 13, VILNIUS

Parengė:
arboristas Arnas Švelnikas

2023 metai

TURINYS

1 Aiškinamasis raštas

1.1 Trumpa želdynų charakteristika

1.2 Vertinimo metodika

1.3 Detalesnė želdynų charakteristika

2 Teritorijos planas

3 Želdynų inventorizavimo kortelė

4 Fotofiksacija

5 Išvados

6 Rekomendacijos

7 Vertinimą atlikusių specialistų kvalifikacija

1 Aiškinamasis raštas

1.1 Trumpa želdynų charakteristika

Vertintoje teritorijoje (Žr. skirsnį Nr. 2 Teritorijos planas) esančių želdynų charakteristika:

Bendra želdynų būklė:	vidutinė
Veja (pieva):	laukinės pievos žoliniai augalai (60 proc.)
Gėlynai:	nėra
Vėjavartos ir vėjalaužos:	nėra
Želdyno inžinerinės dangos:	asfaltas (15 proc.) betoninės šaligatvio ir stovėjimo aikštelė plytelės (25 proc.)
Želdyno gamtiniai elementai:	vertinamo sklypo aukščiausia vieta yra pietryčių kampas esantis riboje su Olandų gatvė priklausiniais. Nuo šios vietos sklypas su didesniais ar mažesniais perkritimais žemėja šiaurės kryptimi ir savo žemiausią vietą pasiekia ties riba su M.Dobužinskio gatvės priklausiniais ir T.Kosciuškos gatvės 11 ir 11B sklypais. Pietvakarinė sklypo dalis aukštėja link Olandų gatvės 21A numerio sklypo.
Želdyno teritorijoje esantys valstybės ar savivaldybių saugomi objektai ir jų pavadinimai:	<ul style="list-style-type: none"> gamtos paveldo (medžiai, rieduliai, reljefo formos ir kt.): nėra kultūros paveldo (archeologiniai, memorialiniai, architektūriniai, inžineriniai ir dailės): nežinoma

Užsakovo prašymu medžiai vertinti tik pietvakarinėje sklypo dalyje.

1.2 Vertinimo metodika

Vertintoje teritorijoje (Žr. skirsnį Nr. 2 Teritorijos planas) želdinių inventorizavimo darbai buvo atliekami 2023 gegužės mėnesį. Inventorizacija atliekama natūroje apžiūrint kiekvieną želdinių grupę ir (ar) atskirus želdinius, bei užpildant Želdynų ir želdinių inventorizavimo kortelę (lentele).

Inventorizacija parengta vadovaujantis šiais dokumentais:

Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. D1-5;

Želdinių būklės ekspertizės tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. D1-673;

Kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio žemėje, priskiriami saugotiniams, sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 206;

Želdynų būklė vertinama 3 (trijų) balų sistemoje, pagal 4 (keturis) skirtingus aspektus:

I. Medžių genėjimo intensyvumo laipsnis:

1. laja negenėta arba nupjauta iki 1/3 lajos viršūnės (nepažeidžiant centrinio kamieno) ir šoninių šakų;
2. nugenėta 1/2-2/3 medžio lajos;
3. nupjauta visa laja, paliktas tik kamienas.

II. Medžių (krūmų) defoliacijos laipsnis:

1. sąlyginai sveikas ar silpnai pažeistas (defoliacija 0–25%);
2. vidutiniškai pažeistas (defoliacija 26–60%);
3. stipriai pažeistas (defoliacija >60%).

Pastaba. Be medžių defoliacijos gali vykti asimiliacijos aparato dechromacija (spyglių ar lapų natūralios spalvos pokyčiai – pageltimas, parudavimas). Ji vertinama analogiškai lajų defoliacijai.

III. Ligų intensyvumas ir kenkėjų gausumas ir pakenkimo laipsnis:

1. nepakenkti arba silpnai pakenkti kenkėjų ir ligų (lapai ar spygliai sveiki arba ligų ar kenkėjų pakenkta <1/3 jų kiekio);
2. vidutinis pakenkimas (ligų ar kenkėjų pakenkta nuo 1/3 iki 2/3 lapų ar spyglių);
3. stiprus pakenkimas (ligų ar kenkėjų pakenkta >2/3 lapų ar spyglių, arba jie visiškai nuėsti).

IV. Medžio kamieno (žievės) mechaninio pažeidimo intensyvumas:

1. sveiki ir silpnai pažeisti (žaidų nėra arba šviežiai pažeistas (einamaisiais metais) tik nedidelis žievės plotelis (<30 cm²));
2. vidutiniškai pažeisti (yra viena ar kelios kelių metų senumo žaizdos, pažeistas 50–300 cm² žievės plotas, kuris jau gali būti užsikrėtęs medieną pūdančiais grybais);
3. stipriai pažeisti (yra viena ar kelios kelių metų senumo žaizdos, pažeistas didelis žievės plotas (>300 cm²), medžio kamienas intensyviai ardomas (arba jau išpuvusiu viduriu) medieną pūdančių grybų).

Pastaba. Eglė ir uosis yra ypač jautrūs žievės (kamieno) mechaniniams pažeidimams, todėl 1 balu vertinami tik sveiki (nepažeisti) medžiai, o esant bent vienai platesnei negu 3 cm žaizdai jie vertinami kaip stipriai pažeisti.

Jei vertinamo medžio būklę inventorizacijos metu veikia keli veiksniai, pvz., jis genėtas, užpultas kenkėjų, pažeistas ir jo kamienas, tokiu atveju į lentelę įrašomas blogiausios būklės (pažeidimo) balas pagal bet kurį iš paminėtų kriterijų.

Visais atvejais būklė vertinama vizualiai, želdinius lyginant su sąlygiškai sveikais želdiniais. Jei vertinamo medžio būklę inventorizacijos metu veikia keli veiksniai, pvz., jis genėtas, užpultas kenkėjų, pažeistas ir jo kamienas, tokiu atveju į lentelę įrašomas blogiausios būklės balas (pvz., jei genėjimo intensyvumo laipsnis yra 2 balai, defoliacija – 1 balas, o kamieno mechaninis pažeidimas – 3 balai, tai bendra medžio būklė vertinama 3 balais).

Vertinimui naudojami instrumentai: žerglės HAGLOF (slankmatis matuoti kamieno skersmeniui), aukštimitis (aukščio nustatymui) SUUNTO PM-5/360 PC, geodezinė ruletė (matuoti šaknų apsaugos zoną ir lajos projekciją pasaulio kryptų atžvilgiu).

1.3 Detalesnė želdynų charakteristika

Sklypas T.Kosciuškos gatvė 13 yra Vilniaus Senamiesčiui priklausančiose ribose.

Šiaurinėje pusėje aptariamas sklypai ribojasi su M.Dobužinskio gatvės priklausiniais ir T.Kosciuškos gatvės 11B sklypu.

Rytinėje pusėje ribojasi su M.Dobužinskio ir Olandų gatvės priklausiniais. Šios dvi gatvės tarpusavyje neturi auto transportui skirto pravažiavimo.

Pietvakarinėje pusėje ribojasi su Olandų gatvės 21A numerio sklypu kuriame jau prasidėjusios LMTA miestelio statybos.

Vakarinėje pusėje T.Kosciuškos 11 ir 11A numerio sklypais kuriuose yra įsikūrusi Nacionalinė M.K.Čiurlionio menų mokykla.

Vertinamo sklypo aukščiausia vieta yra pietryčių kampas esantis riboje su Olandų gatvė priklausiniais. Nuo šios vietos sklypas su didesniais ar mažesniais perkritimais žemėja šiaurės kryptimi ir savo žemiausią vietą pasiekia ties riba su M.Dobužinsko gatvės priklausiniais ir T.Kosciuškos gatvės 11 ir 11B sklypais. Pietvakarinė sklypo dalis aukštėja link Olandų gatvės 21A numerio sklypo.

2 Teritorijos planas

Žaliu apskritimu ir skaičiumi 1 skliausteliuose pažymėtų medžių būklė vertinama 1 balu (geros būklės želdinys).

Mėlynu apskritimu ir skaičiumi 2 skliausteliuose – 2 balais (vidutinės būklės želdinys).

Violetiniu apskritimu ir skaičiumi 3 skliausteliuose – 3 balais (nepatenkinamos būklės želdinys).

Pilku apskritimu ir skaičiumi 4 skliausteliuose - 4 balais (blogos būklės želdinys).

Raudonu apskritimu ir skaičiumi 5 skliausteliuose, žymimas žuvęs želdinys arba siūlomas šalinti medis).

Rudu apskritimu ir skaičiumi 6 skliausteliuose - saugomo gamtos objekto statusą turintis medis.

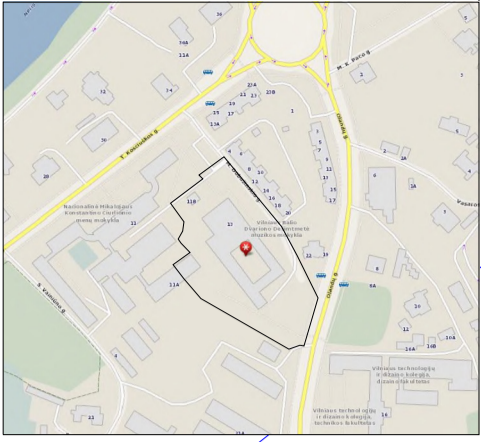
Medžio būklės kamieno spalvos linija yra nubraižoma medžio lajos projekcija pasaulio šalių atžvilgiu.

Šaknų apsaugos ploto apskaičiavimas: Medžio kamieno $\varnothing \times 12 =$ saugomo šaknų ploto spindulys (R), atidedamas nuo medžio kamieno ašies ir plane žymimas apskritimu raudona brūkšniuota linija.

Reikalavimai saugomam šaknų plotui:

1. Saugomo šaknų ploto koregavimas galimas tik su arboristo leidimu, kiekviena situacija vertinama individualiai.
2. Statinių ir pastatų projektavimas ir statybos darbai judinant gruntą galimi tik pagal arboristo rekomendacijas, naudojant patvirtintas, medžio gerovę išsaugančias technologijas.
3. Saugomame šaknų plote draudžiama kelti ar žeminti esamo grunto lygį daugiau nei 10cm.
4. Kasimo darbai vykdomi tik su kvalifikuoto arboristo priežiūra, rankiniu būdu ar naudojant oro kastuvą.
5. Saugomame šaknų plote draudžiama sandėliuoti statybines medžiagas ir gruntą, įvažiuoti mechanizuotomis transporto priemonėmis ar jas ten statyti.
6. Saugomas šaknų plotas aptveriamas apsaugine, ne žemesne kaip 2 m. aukščio tvora su įspėjamaisiais ženklais. Tvora privalo likti visų darbų metu, net jei dalis darbų patenka į šią zoną

Topografavimo darbų teritorijos išsidėstymo schema

6062550
583950

6062550
584050

76/32 - 0196
76/32 - 0216

76/32 - 0197
76/32 - 0217

6062450
583950

6062400
584000

- K - medžio rūšis; 8 - medžio eilės numeris brėžinyje/žiniaraštyje
- Ø36 - kamieno diametras; 1 - medžio būklės indeksas
- Lajos projekcija
- Kamieno diametras 1.30 m aukštyje
- Kamieno kaklelio diametras
- Kamieno ašis
- Šaknų apsaugos plotas

Medžio būklės indekso ženklai

- 1 - GEROS BŪKLĖS MEDIS
Žymens spalva RGB - 23,181,44
  - 2 - VIDUTINĖ BŪKLĖS MEDIS
Žymens spalva RGB - 0,191,255
  - 3 - NEPATENKINAMOS BŪKLĖS MEDIS
Žymens spalva RGB - 147,39,143
  - 4 - BLOGOS BŪKLĖS MEDIS
Žymens spalva RGB - 99,100,102
  - 5 - ŠALINAMAS MEDIS
Žymens spalva RGB - 205,32,39
  - 6 - SAUGOMO GAMTOS OBJEKTO STATUSĄ TURINTIS MEDIS
Žymens spalva RGB - 176,108,59
- Šaknų apsaugos plokštės spindulys seneliams medžiams apskaičiuojamas kamieno Ø dauginant iš 15

 ARBORISTAS RENATAS Medžių ir šaknų priežiūra		UAB "Arboristas Renatas", J. k. 305260147, Česlovo Milošo g. 71, Pūstalaukio k., LT-14207 Vilniaus r.	
007	RENATAS	TURČINAVIČIUS	
LT-0001A	ARNAS	ŠVELNIKAS	
LT			

Medžių, esančių T. Kosciuskos g. 13, Vilniuje, inventORIZAVIMAS IR ARBORISTINIS VERTINIMAS

Medžių inventorizavimo ir įvertinimo lentelė

T. Kosciuškos g. 13, Vilnius

Medžio Nr. plane	Medžio rūšis lietuviškai	Medžio rūšis lotyniškai	Kamieno diametras 1.3 m aukštyje (cm)	Kamieno diametras ties kamieno kakleliu (cm)	Saugomo šaknų ploto spindulys (m)	Lajos projekcija nuo ašies Š/R/P/V kryptimis				Medžio būklės indeksas 1, 2, 3, 4, 5	Sūlomos/būtinoms arboristinėms/įvarkymo priemonėms*	Pastabos
						Š	R	P	V			
1	Paprastasis klevas	Acer platanoides	15	18	1.80	3.5	2.5	2.4	4.3	2	Lajos priežiūros genėjimas.	
2	Paprastasis klevas	Acer platanoides	14	22	1.68	0.7	2.5	3.4	3.8	2	Lajos priežiūros genėjimas.	
3	Balžaminė tuopa	Populus balsamifera	50	64	6.00	2.5	2.9	5	5	2	Lajos priežiūros genėjimas. Augavietės gerinimas.	
4	Karpotasis beržas	Betula pendula	33	38	3.96	4.1	2.5	3.7	4.1	3	Lajos priežiūros genėjimas. Būklės monitoringas.	Į kamieną buvo/yra jaugęs svetimkūnis. Šioje vietoje padidėja kamieno lūžio rizika.
5	Drebulė	Populus tremula	35	48	4.20	4	4	5.4	3.5	2	Lajos priežiūros genėjimas. Augavietės gerinimas.	
6	Karpotasis beržas	Betula pendula	38	47	4.56	6.9	1.3	2.7	7	3	Lajos priežiūros genėjimas. Augavietės gerinimas.	
7	Karpotasis beržas	Betula pendula	26	29	3.12	2	1.9	3.3	4.3	4	Lajos priežiūros genėjimas. Augavietės gerinimas. Būklės monitoringas.	Praeityje nulūžęs pagrindinis kamienas. Po naujai išaugusių kamienų susiformavusi drevė.
8	Karpotasis beržas	Betula pendula	28	36	3.36	2.9	1.4	1.6	3.2	2	Būklės monitoringas.	Aukštas svorio centras, padidinta išlūžimo tikimybė.
9	Karpotasis beržas	Betula pendula	40	49	4.80	3.6	4.2	3.4	3.4	2	Lajos priežiūros genėjimas. Augavietės gerinimas.	
10	Drebulė	Populus tremula	18	23	2.16	2.5	2.7	3.2	3.5	1		
11	Karpotasis beržas	Betula pendula	30	39	3.60	2.9	2.4	3.1	4.3	3	Lajos priežiūros genėjimas. Augavietės gerinimas.	
12	Karpotasis beržas	Betula pendula	25,32	46	4.87	3.8	4.1	4.3	4.7	3	Kamienų suaugimo būklės monitoringas. Augavietės gerinimas.	Ateityje gali tekti įrengti lajos sutvirtinimo sistemą.
13	Karpotasis beržas	Betula pendula	37	45	4.44	4.3	4.2	3.6	2.9	3	Lajos priežiūros genėjimas. Augavietės gerinimas.	
14	Kalninė guoba	Ulmus glabra	13	17	1.56	1.2	1	1.1	0.9	4	Lajos priežiūros genėjimas.	2/3 viršutinės kamieno dalies sausa.
15	Paprastasis kaštonas	Aesculus hippocastanum	19	23	2.28	3.7	3.8	4.1	5	2	Augavietės gerinimas	
16	Paprastasis kaštonas	Aesculus hippocastanum	18	26	2.16	3.7	3.7	4.3	4.5	2	Augavietės gerinimas	
17	Paprastasis uosis	Fraxinus excelsior	17	23	2.04	2.5	2.1	2.1	2.7	1		
18	Karpotasis beržas	Betula pendula	28	51	3.36	4.6	4.2	4.6	4.2	2	Augavietės gerinimas	
19	Paprastasis klevas	Acer platanoides	15	19	1.80	2.7	2.7	2.7	2.5	1		
20	Paprastasis kaštonas	Aesculus hippocastanum	34	44	4.08	4.1	6.1	5.1	4	2	Augavietės gerinimas	
21	Paprastasis klevas	Acer platanoides	22	26	2.64	1.5	1.3	4.2	4.8	3	Augavietės gerinimas. Būklės monitoringas.	Pietvakarinėje pusėje galima pakirstos šaknys.
22	Karpotasis beržas	Betula pendula	27	33	3.24	3	3.2	3.4	3	2	Augavietės gerinimas	
23	Paprastasis uosis	Fraxinus excelsior	19	25	2.28	2.9	1.8	2.4	3.3	2	Lajos priežiūros genėjimas	
24	Karpotasis beržas	Betula pendula	42	54	5.04	4.3	4.2	3.7	4.4	2	Augavietės gerinimas	
25	Paprastasis klevas	Acer platanoides	17	22	2.04	1.9	1.3	3.5	4.3	3	Augavietės gerinimas. Būklės monitoringas.	Pietvakarinėje pusėje galima pakirstos šaknys.
26	Paprastasis kaštonas	Aesculus hippocastanum	13	19	1.56	2.9	2.2	2.8	3.6	2	Augavietės gerinimas	
27	Paprastasis uosis	Fraxinus excelsior	12	16	1.44	1.5	0	0.5	4.7	2	Lajos priežiūros genėjimas	
28	Paprastasis skroblas	Carpinus betulus	16	30	1.92	4.9	4.1	5.1	4.2	2		
29	Paprastasis klevas	Acer platanoides	25	32	3.00	3.4	2.5	5	4.2	4	Lajos priežiūros genėjimas. Augavietės gerinimas. Būklės monitoringas.	Pietvakarinėje pusėje matomos pakirstos šaknys.
30	Paprastasis uosis	Fraxinus excelsior	15	20	1.80	3.5	1.5	0.4	2.2	1		
31	Paprastasis klevas	Acer platanoides	21	26	2.52	0	3	5.4	5	4	Lajos priežiūros genėjimas. Augavietės gerinimas. Būklės monitoringas.	Pietvakarinėje pusėje matomos pakirstos šaknys.

32	Paprastasis uosis	Fraxinus excelsior	21	30	2.52	1.6	1.8	2.2	2.5	1		
33	Karpotasis beržas	Betula pendula	39	49	4.68	6.9	4.8	3.3	3.9	3	Augavietės gerinimas, lajos priežiūros genėjimas	Šiek tiek pažeistos šaknys esančios arti kamieno.
34	Paprastasis šermukšnis	Sorbus aucuparia	16	18	1.92	2.5	2.7	3.5	3.6	1		
35	Paprastasis klevas	Acer platanoides	13	18	1.56	4.5	1.4	1.2	3	2	Šiaurinės pusės lajos redukcinis genėjimas iki 15 proc.	
36	Paprastasis uosis	Fraxinus excelsior	18	24	2.16	0	0	4.2	4.2	5	Šalinti.	Didelis kamieno pasvirimas. Trinasi į kitus medžius.
37	Paprastasis klevas	Acer platanoides	20	24	2.40	3.5	3.2	3.4	3.3	4	Lajos priežiūros genėjimas. Augavietės gerinimas. Būklės monitoringas.	Pietvakarinėje pusėje matomos pakirstos šaknys.
38	Karpotasis beržas	Betula pendula	35	41	4.20	3.1	5.1	4.9	3.2	2	Būklės monitoringas.	Aukštas svorio centras, padidinta išlūžimo tikimybė.
39	Paprastasis klevas	Acer platanoides	22	26	2.64	1.4	2.2	3.1	3	4	Lajos priežiūros genėjimas. Augavietės gerinimas. Būklės monitoringas.	Pietvakarinėje pusėje matomos pakirstos šaknys.
40	Paprastasis uosis	Fraxinus excelsior	13	17	1.56	3.5	3.5	0.5	1.7	2	Lajos priežiūros genėjimas. Šiaurės rytų pusės lajos redukcinis genėjimas iki 15 proc.	
41	Karpotasis beržas	Betula pendula	28	40	3.36	4.4	4.6	2.9	3	2		Aukštas svorio centras, padidinta išlūžimo tikimybė.
42	Mažalapė liepa	Tilia cordata	18	26	2.16	2.4	3.7	1.6	2.7	2	Lajos priežiūros genėjimas. Augavietės gerinimas.	
43	Paprastasis klevas	Acer platanoides	18	21	2.16	1	1.5	3.2	3.5	4	Lajos priežiūros genėjimas. Augavietės gerinimas. Būklės monitoringas.	Pietvakarinėje pusėje matomos pakirstos šaknys.
44	Paprastasis kaštonas	Aesculus hippocastanum	30	45	3.60	2.8	5.4	5.7	5	2	Augavietės gerinimas	
45	Paprastasis klevas	Acer platanoides	24	27	2.88	2.4	3.6	3.7	3.2	4	Lajos priežiūros genėjimas. Augavietės gerinimas. Būklės monitoringas.	Pažeistas kamienas. Prastai atlikti genėjimo pjūviai viršutinėje lajos dalyje. Pietvakarinėje pusėje matomos pakirstos šaknys.
46	Karpotasis beržas	Betula pendula	28	66	3.36	1	2.5	4.7	3.2	4	Lajos priežiūros genėjimas. Augavietės gerinimas. Būklės monitoringas.	Pažeistas kamienas. Prastai atlikti genėjimo pjūviai viršutinėje lajos dalyje. Pietvakarinėje pusėje galimai pakirstos šaknys.
47	Mažalapė liepa	Tilia cordata	27	34	3.24	4.8	3.6	2.3	3.8	3	Lajos priežiūros genėjimas. Augavietės gerinimas.	
48	Paprastasis kaštonas	Aesculus hippocastanum	18	23	2.16	3.5	3.1	3.9	4.8	1		
49	Karpotasis beržas	Betula pendula	42	51	5.04	5	4.2	2.5	6.7	1		
50	Karpotasis beržas	Betula pendula	32	44	3.84	0	0	4.8	4.7	4	Lajos priežiūros genėjimas. Pietvakarių pusės lajos redukcinis genėjimas iki 20 proc.	Laja susiformavusi pietvakarių pusėje. Nedidelis kamieno pasvirimas taip pat susiformavęs į pietvakarius.
51	Paprastasis uosis	Fraxinus excelsior	27	34	3.24	5.8	3.9	3.3	2.7	2	Augavietės gerinimas, lajos priežiūros genėjimas	
52	Karpotasis beržas	Betula pendula	34	46	4.08	2.6	3.9	7	6	1		
53	Karpotasis beržas	Betula pendula	39	44	4.68	3.4	4.7	3.8	3.7	2	Augavietės gerinimas, lajos priežiūros genėjimas	
54	Paprastasis uosis	Fraxinus excelsior	36	45	4.32	6.3	2.6	6	5.6	2	Augavietės gerinimas, lajos priežiūros genėjimas	
55	Paprastasis šermukšnis	Sorbus aucuparia	11	16	1.32	3.3	2.6	2.1	3.1	1		
56	Karpotasis beržas	Betula pendula	34	43	4.08	5.9	3.5	3.8	3.6	2	Lajos priežiūros genėjimas.	
57	Paprastoji eglė	Picea abies	4	7	0.48	1.2	1	0.9	1	1		
58	Paprastasis uosis	Fraxinus excelsior	18,18,18	44	3.74	3.9	4.4	3.1	5.1	2	Augavietės gerinimas, lajos priežiūros genėjimas	
59	Paprastoji eglė	Picea abies	5	8	0.60	1.2	1	0.9	1	1		

60	Paprastasis uosis	Fraxinus excelsior	28	36	3.36	3.3	5.7	5.7	4.4	2	Augavietės gerinimas, lajos priežiūros genėjimas	
61	Karpotasis beržas	Betula pendula	40	56	4.80	6	5	3.7	4	1		
62	Paprastoji eglė	Picea abies	3,4	9	0.41	1.2	1	0.9	1	3	Pašalinti plonesnyjį kamieną.	
63	Karpotasis beržas	Betula pendula	29	34	3.48	3.6	2.8	2.6	3.4	2	Lajos priežiūros genėjimas.	
64	Paprastoji eglė	Picea abies	4	8	0.48	0.9	1	1.2	1	1		
65	Paprastoji eglė	Picea abies	4	8	0.48	0.9	1	1.2	1	1		
66	Paprastasis uosis	Fraxinus excelsior	23	29	2.76	4.9	4.5	4.4	3.4	3		
67	Karpotasis beržas	Betula pendula	22,25	45	4.00	2.9	3.4	3.6	4.6	3	Kamienų suaugimo būklės monitoringas.	Ateityje gali tekti įrengti lajos sutvirtinimo sistemą.
68	Paprastoji eglė	Picea abies	4	7	0.48	1.2	1	1.2	1	1		
69	Paprastoji eglė	Picea abies	4	7	0.48	0.9	1	1.2	1	1		
70	Paprastoji eglė	Picea abies	4	7	0.48	1	1.2	1.3	1.2	1		
71	Karpotasis beržas	Betula pendula	45	58	5.40	7.5	6.3	3.9	3.4	3	Augavietės gerinimas. Būklės monitoringas.	Šiaurinėje pusėje teorinėje šaknų apsaugos zonoje yra asfaltas.
72	Paprastoji eglė	Picea abies	5	8	0.60	0.9	1	1.2	1	1		
73	Karpotasis beržas	Betula pendula	27	34	3.24	3.2	4.4	3.9	3.6	2	Lajos priežiūros genėjimas.	
74	Paprastoji eglė	Picea abies	6	10	0.72	1	1	1	1	5	Šalinti	Sausa.
75	Paprastoji eglė	Picea abies	5	8	0.60	0.8	1	1.2	0.8	1		
76	Paprastoji eglė	Picea abies	4	8	0.48	1.1	1.2	1.1	1	1		
77	Paprastasis kaštonas	Aesculus hippocastanum	38	45	4.56	6.8	4.7	5.2	4.4	1		
78	Baltažiedė robinija	Robinia pseudoacacia	13	18	1.56	3	3.4	3.7	2.6	3	Lajos priežiūros genėjimas. Augavietės gerinimas.	
79	Karpotasis beržas	Betula pendula	34 ir 38	72	6.12	5.4	1.4	4	1.6	5	Šalinti.	Iš šiaurinės pusės matomas didelis kamieno trūkis. Pietinėje pusėje atšokusį žievę, matomi puvėsiai ir gyvenantys šliužai. Didelė galimybė išlūžti vienam, o vėliau ir kitam kamienui arba abiems kamienams iškart.
80	Karpotasis beržas	Betula pendula	33	42	3.96	1.3	2.2	3.2	3.9	2	Augavietės gerinimas.	Aukštas svorio centras, padidinta išlūžimo tikimybė.
81	Paprastoji eglė	Picea abies	4	6	0.48	0.9	1.1	1	1	1		
82	Paprastoji eglė	Picea abies	5	8	0.60	1.2	1	1	1.3	1		
83	Karpotasis beržas	Betula pendula	22	31	2.64	3.6	3.1	2.3	2.8	2	Lajos priežiūros genėjimas.	
84	Paprastoji eglė	Picea abies	9	14	1.08	1.5	1.3	1.6	1.5	1		
85	Karpotasis beržas	Betula pendula	33	42	3.96	3.5	3.5	4.5	2.8	2	Lajos priežiūros genėjimas.	
86	Baltažiedė robinija	Robinia pseudoacacia	11	15	1.32	2.6	2.6	2.4	2.6	2	Augavietės gerinimas, lajos priežiūros genėjimas.	
87	Karpotasis beržas	Betula pendula	30	40	3.60	5.6	4.1	2.4	3.2	2	Lajos priežiūros genėjimas.	
88	Balžaminė tuopa	Populus balsamifera	47	58	5.64	3.8	2.9	2	3.7	3	Lajos priežiūros genėjimas. Augavietės gerinimas.	

4 Fotofiksacija

Karpotasis beržas (nr. 4 plane) - buvo/yra apauginęs svetimkūnj. Padidėja kamieno lūžio riziką per šią vietą.
Rekomenduojama atlikti lajos priežiūros genėjimą.
Reikalinga atlikinėti nuolatinį būklės monitoringą.

Karpotasis beržas (nr. 7 plane) - nulaužta viršūnė, po ja susiformavusi drevė iš kurios susiformavusi naują viršūnė. Šiek tiek padidina kamieno lūžimo riziką. Rekomenduojama atlikti lajos priežiūros genėjimą ir augavietės gerinimą. Reikalinga atlikinėti nuolatinį būklės monitoringą.

Kalninė guoba (nr. 14 plane) - aukščiau raudonos juostos nuotraukoje medis visiškai sausas. Rekomenduojama atlikti lajos priežiūros genėjimą. Iš likusios žalios medžio dalies galima formuoti naujai.

Paprastasis klevas (nr. 31 plane) - pakirstos šaknys pietvakarinėje pusėje.
Rekomenduojama atlikti lajos priežiūros genėjimą ir augavietės gerinimo (revitalizacijos) procedūras. Atlikinėti nuolatinį būklės monitoringą.

Paprastasis klevas (nr. 31 plane) - pakirstos šaknys pietvakarinėje pusėje.
Rekomenduojama atlikti lajos priežiūros genėjimą ir augavietės gerinimo (revitalizacijos) procedūras. Atlikinėti nuolatinį būklės monitoringą.

Paprastasis klevas (nr. 39 plane) - pakirstos šaknys pietvakarinėje pusėje. Blogai atliktas genėjimas praėityje, šakos paliktos be plonų šakelių, pūviai atlikti "kur patogų". Taip nupjaustytos šakos gali nudžiūti link kamieno, arba išleisti daug stresinių ūglių, kas stipriai sumažins medžio potencialą, bei padidins priežiūros kaštus. Rekomenduojama atlikti lajos priežiūros genėjimą ir augavietės gerinimo (revitalizacijos) procedūras. Atlikinėti nuolatinį būklės monitoringą.

Paprastasis klevas (nr. 43 plane) - pakirstos šaknys pietvakarinėje pusėje. Blogai atliktas genėjimas praeityje, šakos paliktos be plonų šakelių, pūviai atlikti "kur patogu". Taip nupjaustytos šakos gali nudžiūti link kamieno, arba išleisti daug stresinių ūglių, kas stipriai sumažins medžio potencialą, bei padidins priežiūros kaštus. Rekomenduojama atlikti lajos priežiūros genėjimą ir augavietės gerinimo (revitalizacijos) procedūras. Atlikinėti nuolatinį būklės monitoringą.

Nr. 46

Karpotasis beržas (nr. 43 plane) - pakirstos šaknys pietvakarinėje pusėje. Blogai atliktas genėjimas praeityje, šakos paliktos be plonų šakelių, pjūviai atlikti "kur patogu". Taip nupjaustytos šakos gali nudžiūti link kamieno, arba išleisti daug stresinių ūglių, kas stipriai sumažins medžio potencialą, bei padidins priežiūros kaštus. Ant kamieno yra nuotraukoje matomas pažeidimas.

Rekomenduojama atlikti lajos priežiūros genėjimą ir augavietės gerinimo (revitalizacijos) procedūras. Atlikinėti nuolatinį būklės monitoringą.

Karpotasis beržas (nr. 71 plane) - šiaurinėje teorinėje šaknų apsaugos zonos pusėje yra asfaltuota automobilių stovėjimo aikštelė. Galima daryti prielaidą kad šaknynas susiformavęs kitomis kryptimis.

Rekomenduojama atlikti lajos priežiūros genėjimą ir augavietės gerinimo (revitalizacijos) procedūras.

Taip pat atlikinėti nuolatinį būklės monitoringą.

Paprastoji eglė (nr. 74 plane) - sausa.
Siūloma šalinti.

Karpotasis beržas (nr. 79 plane) - kodominantinių kamienų suaugime turi aiškiai matomą trūkį iš šiaurinės pusės, bei šiokias tokias dreves ir papuvimus pietinėje pusėje kuriose gyvena įvairūs kenkėjai. Toks trūkis aiškiai byloja apie kažkada įvyksiantį vieno arba abiejų kamienų išlūžimą. Šiuo atveju nepadėtų netgi lajos sutvirtinimo sistemos įrengimas. Šį medį siūloma šalinti kaip pavojingą.

5 Išvados

Bendra medžių augančių sklype T.Kosciuškos g. 13, Vilniuje, būklė yra vertinama kaip vidutinė. Tokios išvados prieita todėl, kad 35 vnt. iš 88 vnt. medžių esančių vertintoje teritorijoje būklė yra vidutinė. Šie medžiai turi nedidelį kiekį sausų ir/ar besikryžiuojančių šakų ir neproporcingas lajas.

Vertintoje teritorijoje yra 15 nepatenkinamos būklės medžių, jie turi nedidelį kiekį sausų ir/ar besikryžiuojančių šakų arba aukštus svorio centrus. Nedidelius kamienų pažeidimus. Dalis jų turi neproporcingas lajas. Taip pat kai kurių iš jų polajis yra sutryptas.

Blogos būklės medžiai (10 vienetų), turi sausų ir/ar besikryžiuojančių šakų, neproporcingas lajas ir įvairius kamienų pažeidimus. Daliai jų pakirstos šaknys ir labai blogai atlikti genėjimo darbai praeityje. Su šaknų pakirtimu kitose augavietės vietose matomas stiprus dirvožemio sutankinimas.

3 vienetus medžių turėtų būti šalinami. Vienas jų yra paprastasis uosis nr. 36 plane turintis didelį kamieno pasvirimą ir besitrinantis į kitus du medžius, kadangi jo kamienas nusviręs į tarpą tarp jų ir trukdo jiems normaliai vystytis.

Taip pat paprastoji eglė nr. 74 plane kuri yra visiškai sausa.

Bei karpotasis beržas (nr. 79 plane) kuris kodominantinių kamienų suaugime turi aiškiai matomą trūkį iš šiaurinės pusės, bei šiokias tokias drevės ir papuvimus pietinėje pusėje kuriose gyvena įvairūs kenkėjai. Toks trūkis aiškiai byloja apie kažkada įvyksiantį vieno arba abiejų kamienų išlūžimą. Šiuo atveju nepadėtų netgi lajos sutvirtinimo sistemos įrengimas.

6 Rekomendacijos

Visiems vidutinės būklės medžiams (35 vienetai) rekomenduojama atlikti lajos priežiūros genėjimus. Kai kuriems iš jų reikalinga atlikti augavietės gerinimo (revitalizacijos) procedūras.

Visiems nepatenkinamos būklės medžiams (15 vienetų) rekomenduojama atlikti lajos priežiūros genėjimus ir lajos redukcinius genėjimus. Kai kuriems iš jų ir augavietės gerinimo (revitalizacijos) procedūras.

Visiems blogos būklės medžiams (10 vienetų) rekomenduojama atlikti lajos priežiūros genėjimus, kai kuriems iš jų ir lajos redukcinius genėjimus. Taip pat kai kuriems iš jų rekomenduojama atlikti ir augavietės gerinimo (revitalizacijos) procedūras. Taip pat atlikinėti bendros būklės monitoringą, dėl šaknų pažeidimo ar sumažėjusios augavietės.

3 medžius siūloma šalinti.

Lajos priežiūros genėjimas - atliekamas siekiant laiku pašalinti nedideles lajos augimo problemas (pvz. besikryžiuojančias ar sausas šakas). Šis genėjimo būdas leidžia išvengti brangių tvarkymo darbų ateityje.

Lajos redukcinis genėjimas - priemonė skirta medžio stabilumui užtikrinti. Dažniausiai atliekama, kai medžio kamienas ar skeletinės šakos yra pažeistos ir gali neatlaikyti medžio lajos svorio. Yra keletas redukcinių genėjimo būdų: šakos redukcija – kai sutrumpinama neproporcingai ilga šaka; viršūnės redukcija – kai sutrumpinama medžio viršūnė; visos lajos redukcija – kai trumpinamos šakos per visą lajos perimetrą.

Augavietės gerinimas - priemonė skirta užtikrinti, kad augavietė patenkintų medžio poreikius tinkamam dirvožemiui, orui, drėgmei, mineralinėms ir organinėms mitybinėms medžiagoms bei kitus poreikius. Tinkama ir subalansuota augavietė užtikrina joje augančio medžio gyvybingumą ir sveikatą. Augavietės gerinimo priemonės gali būti augavietės revitalizacija (augavietės giluminis aeravimas ir tręšimas), dirvožemio keitimas, viršutinio dirvožemio sluoksnio supurenimas oro kastuvu, kietųjų dangų pašalinimas, mulčiavimas ir kitos.

Lajos sutvirtinimas statinėmis arba dinaminėmis sistemomis - priemonė skirta medžio lajos dalies išlūžimo rizikai valdyti. Dažniausiai atliekama, kai medžio kodominatiniai kamienai ar skeletinės šakos turi silpnus suaugimus ir gali neatlaikyti medžio lajos svorio bei išlūžti. Yra dvi lajos sutvirtinimo lėšų sistemos: dinaminė – kai sutvirtinama dinaminių savybių turinčiais lėšais, kurie apkrovas pradeda laikyti tik išlūžimo atveju; statinė – kai sutvirtinama statiniais lėšais ir sistema apkrovas laiko visu naudojimo metu sutvirtindama silpną kodominatinių kamienų ar skeletinių šakų suaugimo vietą.

PASTABA: Atliekant visus šiuos darbus rekomenduojama arboristo priežiūra ir konsultacija, kad nebūtų pažeistos želdinių gyvybinės funkcijos ir užtikrintas tinkamas visų rekomenduotų priemonių įgyvendinimas. Saugomo šaknų ploto koregavimas atliekant bet kokius statybos darbus, taip pat galimas tik su arboristo priežiūra ir leidimu. Kiekviena ši situacija vertinama individualiai. Saugomame šaknų plote draudžiama sandėliuoti statybines medžiagas ir gruntą, įvažiuoti mechanizuotomis transporto priemonėmis ar jas ten statyti.

